

A dobhártya vibrációs masszázsa nagyothallás, fülzugás és fülfájás

minden neme ellen, neves tudósok kutatásai alapján szakkörökben már régóta kitűnő és hathatós gyógy-módnak van elismerve. Kézzel természetesen lehetetlen a dobhártyához masszázst által eredményesen hozzáférni, ennél fogva a technika és a mechanika műszereire vagyunk utalva. A fül belsejének masszírozására alkalmas egyszerű, tehát nem túlságosan költséges, szolid, czélszerű vibrátor feltalálásának problémája megoldást nyert, mégpedig a duderstadti Loest Emil czég «Audito» nevé műszerével. Ezzel mindkét fül egyszerre, vagy esetleg csak egyik fül is kezelhető, egyszerű fogás által a kívánt legkisebb vibrációs erősségre beállítható, de erősebb beállításkor ismét erősebben hat. Mellékkezeszülékek, vagy duplaműszerek különböző használati czélokra nem szükségesek.

Sokan azt hiszik, hogy reménytelenül kell szen-

vedniök, mert a fülkezelés modern, tudományos haladásáról sejtelmök sincsen. Kötelessége tehát mindenkinnek, a legújabb vívmányokkal és hathatós kezelési módszerekkel megismerkedni, melyek lehetővé teszik a bajjal, idült esetekben is megküzdeni. A paciensek számos elismerő levele tanuskodik a bámulatra méltó eredményről, mely ezen készülék kezelése által éretelt el és a tekintélyek ajánlása mellett figyelemre méltó biztosítékot nyújt az «Audito» kiváló működéséről.

A törv. bej. czég Emil Loest, Spezial-Institut, Duderstadt 14. Harz (Németország), nagyothallók-nak kívánatra utbaigazításokkal és kezelési utasítá-sokkal ellátott kimerítő könyveskötet küld. Önnel csak az «Audito»-ra (német szab.) vonatkozó köny-vecskét kell kérnie s azt azonnal teljesen költség-mentesen megkapja.

Tátra-Gánóczi gyógyfürdő

Szívbajok. Rheu-matizmus. Kősz-vény. Vesebajok. Női bajok. Neu-rasztéria. Gyomor-bántalmak Angol-kór esetében.

természetes szénsavdús for-rásával kitűnő gyógyhatásu.

Méltányos árak. Penzió. Olcsó, száraz szobák. Kitűnő női ellátás. Figyelmes kiszolgálás. Posta, távirat, telefon, állandó esendőrs. Vasúti állomás. Gyors-vonatok feltételek megállójelye június 15-ikétől.

Állandó fürdőorvos Budapestről.

Prospektust és minden egyéb felvilágosítást díj-talanul azonnal küld.

Fürdőgondnokság, Gánóczi-fürdő.

Míg eddig a régi bór-betegségek, a legkü-lönbözőbb súlyos ideg-bajok, a sápkór, a női arczot elégtelenítő pat-tanások s a női nemű szervok folyással kom-binált hurutos megte-gedéseinek kezelésé-nél csekély értékű ide-gen vizekre voltunk utalva, addig újabbna

Parádi-arse

visben vastartalommal oly kincstűk van, mely minden eddigi arzen-savas viznél (Roncegno Levico) hatásosabb, és könnyebben emészthető s manapság már, minthogy leg-előkelőbb orvosi tekintélyek felkarolták a források egész serege dicséret hatásait, hazánkban csaknem kizá-rólagos keresetnek örvend. — Egy postaláda (7 palacska) parádi arzen vastartalom gyógyvizet Magyarország, összes postahálózatára 6 K 50 f-ért bér. szállít a fürnkár

ÉDESKUTY L.

Kapható minden gyógytárban és megbízható fűszerkereskedésben.

ELŐPATAK GYÓGYFÜRDŐ.

Nagy mennyiségű rádiumot tartalmazó víz. Természetes szénsavas (zenheimi) fürdők. Kiválóan jó eredményt nyújt a gyomor, vese, hólyag és a méh hurutos bántalmainál, máj- és lépajánál, köszvény és oszlanál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségeknél. A nagyvíri előpa-taki gyógyvízek orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt feltalálható kisegítő gyógykezeléssel (me-g és hidegfürdők, vízgöngyölítési kezelés, masszázs, szédítóna, diétikus étrend) rendkívül kedvező eredményt mu-tat. Fürdő-idény: május 15-től szeptember 15-ig. Vasúti állomás: Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és választékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és aug. 20-tól szept. 15-ig) a gyógy- és zenidények fele fizetendő, lakások 50%-al és ellátás is sokkal olcsóbb. Az előpataki ásvány-víz, mely a szénsavdús, ásványos vassas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyveszköz, házánál is használható és szilárd, hatásos és jól szedhető. Egy borral vegyve, vagy kedvelésnek örvend. Itthon és a külföldön évenként egy millió palacska alatt több kerül forgalomba. Székiútdíj helyi előpatak, de kapható a legutóbbi városban és nagyobb kereskedésben Pros-pektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

Tátra-Virág-völgy

a Tátra lábánál, szőlőtől és portól védett klimatikus gyógy-és nyaralóhely, vízgöngyölítéssel. Poprád város köz-velen közelében. Innen a Dobóvár legújabb legro-videbb úton érhető el. Omnibusz közlekedés minden vonat-hoz. Javaslva: Basedow-, neurasthenia, véréngesség, sápkór, idegesség, gyomor- és bélbajok stb. betegségeknél fürdőorvos Dr. Payer Ervin sebész-műtő Budapestről.

Állami hivatalnokok az elő- és utóidényben szobáiraikból 50% engedményt élveznek.

Étkezés naponta a penzióban: reggel 2, délután 4 és este 2 fogás 5 korona. — Kívánatra prospektust küld. Tátra-Virág-völgy gondnoksága.

CSIZFÜRDŐ

A kontinens legerősebb jód-bróm forrása nagy rádióacti-vitással. Megelőző gyógyerőmennyek. Fürdő megnyitás május hó 1-én. Melegfürdők, hidegvízgyógy-mód, izvasztókúrák, szénsavas-fürdők és az összes hidropathiai gyógy-módok. Modern ujtások. Könyvelmes, olcsó lakások, szanató-rium, szórakozások. Államhivatalnokok és katonatisztek-nek elő-utóidényben 50% engedmény. Ciszvitz hármál tör-vényi jogkörhöz rendelhető a forrásnál és Édekvut L. lerakataiban, Budapestben, Prospektust szívesen küld a fürdő-igazgatóság. Posta, távirat, telefon, vasút-állomás helyben. — Fürdőorvosok: dr. Kallós Jenő, dr. Pászár László

IGLÓFÜRDŐ GYÓGYFÜRDŐ (Szepesmegye)

vasúti állomás; Igló. (Automobiljárata). Gyönyörű fekvéssel, fenyvesekkel körülvéve, teljesen védett fekvésű hely. Elsőrendű víz-göngyölítéssel az összes fizikai gyógyító eljárásokra. Inha-latörum, szénsavas fürdők, fekvőcsarnok, hízalókura stb. Szórakozásokról gondoskodik. Iglófürdő gondnoksága.

BORSZÉK gyógyfürdő Erdélyben.

Magaslatti klimatikus gyógyhely 9 fok Celsius hőfokú szénsavas lobogó fürdők, meleg szénsavas lápfürdők. Hidegvízgyógyintézet, ivókura. Vasúti állomás Maroshevíz. Automobil és gyorskocsijárata. Posta, távirat és tele-fon. Olcsó árak, penzió-ten tizer. Fürdő-idény június 15-től szeptember 15-ig. Prospektust díjtalanul küld az igazgatóság. — Telefon 162-84. Budapest, VI., Teréz-körút 22.

TOBELBAD

GYÓGYFÜRDŐ-SZANATÓRIUM Graz mellett

Rádiumos gyógyforrások, ivó- és fürdőkúrák. — Diétás gyógy-kezelések, hide- és sóvizkezelések. — Nap- és légfürdők. — «Lahnen kúrák» és az összes természetes gyógy-módok. — Gyomor- és bélbajok, rheumások, köszvényesek, légszűrőhurutosok, idegbetegségek és szívdagasztások gyógyhelye. — Egyéni gyógykezelés dr. KURT LINNERT által szaktörvényes vezetés mellett. — Mé-réselt árak, külön díjmentesítések nélkül. — Magyar orvos, na-gyar levelezés és prospektus. Sürgöny- és levelezim: Tobelbad bei Graz, Megnyitott ápr. 15-én. Előidényben külön kedvezmény.

BADEN

Wien mellett.

Kiváló gyógyerejű kőnesforrások, szőlő, kőszvény, ischias, izsadmányok, benu-lás, neuralgia, görvélőkör, borbajok, fém-mérgezés ellen. „Herzoghof” városi fürdőszálloda. Elsőrangú ház. Inter-urban-telefon. Melegvíz, fényjelző min-den szobában. Továbbá elsőrangú szállók, penziók, vendéglők, ét-termek. Fürdőidény egész éven át. Prospektus kívánatra ingyen küldetik. Felvilágosítás és prospektus Bloeker dr. KURT LINNERT által szaktörvényes vezetés mellett. — Mé-réselt árak, külön díjmentesítések nélkül. — Magyar orvos, na-gyar levelezés és prospektus. Sürgöny- és levelezim: Tobelbad bei Graz, Megnyitott ápr. 15-én. Előidényben külön kedvezmény.

VARASD-TÖPLITZ

kénés gyógyforrás (Horvát-ország).

Vasut, posta, telefon- és távirat-állomás. Új gyógyszálloda vil-lanyvilágítással, hírneves radio-actív tartalmú kénés hőforrás + 58 C°. — Ajánlva: köszvény, csusz és ischias stb.-nél. Ivókú-rák makacs torok-, gége-, mell-, máj-, gyomor- és bélbántalmak-nál. — Elektromos masszázs. — Iszap-szénsavas és napfürdők. — Egész éven át nyitva. — Modern kényelem. — Új szállodák. — Mesés környék. — Katonazene. — Prospektus ingyen és bérmentve. FÜRDŐORVOS: DR. LOCHERT J.

TÁTRALOMNICZ

Lomnicz - szálló. Bethlen-ház (július 1-én.)

Lóverseny, nemzetközi galamblovászat, tennis és golf. — Klimatikus gyógyhely, modern szanatóriummal az igazgatóság kezelésében. — Posta. — Telefon. — Automobilok. — Prospektust ingyen küld az igazgatóság.

Palota-szálló

KORONAHEGY-FÜRDŐ (kénforrásokkal)

24. SZ. 1913. (60. ÉVFOLYAM.)

HOITSY PÁL.

BUDAPEST, JUNIUS 15.

Szerkesztési iroda: IV. Vármegye-utca 11. Kiadóhatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám: ára 40 fillér.

Előfizetési feltételek:

Egész évre — 20 korona. Félévre — 10 korona. Negyedévre — 5 korona.

A «Világkrónika»-val negyedévenként 1 koronával több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-határozott viteldij is eszolandó.

1. A BÉCSI DONAUHÖRT NYOLCZASA, MELÝ AZ ELSŐ DÍJ-AT NYERTE. — 2. A MÜEGYETEM NYOLCZASA.

A BUDAPESTI REGATTA, JUNIUS 7. ÉS 8-ÁN.

A szép Circe nem tartóztatta. Helyette egy papírlapot vett elő egy albumból, mely a gyöngyökkel kirakott mahagóni asztalkán feküdt és arról halk, meleg hangon, de melyen keserű ironia is átszilárdult, olvasni kezdett:

Forró vágyam, ha nem oltod:
Lángját ne szívd szüntelen!
Szép szemed csábos tűzével!
Atkos kéj e gyötrelmem:
Egő szomj, mit vándor érez,
Kit a sors órára vet,
S ott, közel a szent forráshoz
Gyilkos színum eltemet.

— Ez a papírlap hogy jutott a bárónő kezébe? — riadt fel az ifjú, ki izgatottan, elpirulva hallgatta a vers felolvasását.

— A jegyzőkönyvből esett ki, s én indiszkrétül fölvettem.

— Tudtom nélkül, akaratom ellen ejtettem el, esküszöm! Kéltött ábránd! Hazugság!

Rövid szünet után a hölgy idegesen e szavakra fakadt:

— Nem tartóztatom...

Az ifjú maradni nem akart, távozni nem tudott. Mintha valami mőndánivalója lett volna.

Zavreczkyné ezt észrevette, s kis szünet után halkabban, reszkető hangon folytatta:

— Egy pillanatig gyöngye voltam. De engedje, hogy igazoljam magamat. Ne gondolja, hogy engem férjem utódja ellen valami közönséges asszonyi bosszú, alacsony felháborodás tölt el.

Tudja meg, hogy Magory egykor... régen, vérig sértett és az ezért keblemben támadt gyűlölség intézi tetteimet.

A titkár valami erősen vonzotta el a bűvös asszonytól. Ez félbeszakítás nélkül folytatta:

— Közölje főnökével, hogy erőszakoskodása miatt közvetlenül a kormány elnökehez fordulunk. Nyílt, egyenes ellenségek vagyunk, kövessek önök is példánkat! Tudni kívánjuk, szólna tehát, hogy Magory tett-e már valamit? és ha nem: mit akar, mit fog tenni?

Hilda bárónő közelebb lépett az ifjúhoz, oly közel, hogy ez érezte a szép asszony édes, forró lehelletét, magába szívhatta selyem hajfürtjeiből, a hullámzó keblet borító lenge ruhafoldrokból áradó balzsamos illatot és e szavakra fakadt:

— Ön nem felel, ha kérdem?

Az ifjú önkénytelenül nátráit egy lépéssel. Egész testében remegett. Egyideig csak hallgatott. De aztán, nem épen rövid önküzdelem után, erőt vett magán s ezt rebegte:

— Nem felelhetek. De igérem... fogadom, hogy az ön ellenségét... nem szolgálom többé!

A büszke, szenvedélyes szép nő nem volt a kegyetlen csábító többé. Hanyagul egy kerevetre vetette magát és a fensőbb hangján ezeket mondta:

— Akarom, hogy beszéljen! Hisz nincs államtitkokról szó. Aztán kell, hogy minden higgadt, józan gondolkodású hazafi segítsen ügyünket és azzal megbénítsa a túlzók veszélyes akcióját.

Az ifjú szólni akart. De egy hang sem jött ki ajkain. Ott állt halványan, mereven...

A szép asszony egy szerelemre sóvár szultána buja fenségével hátradől a pamlag párnái közé. Kezeit összekulcsolta feje fölött. Öltönyének bő selyemujjai lecsúsztak és a gyönyörű alabástromfehér karok vállig leplezetlenül ragyogtak az ifjú szeméi előtt. És e mellett az aranyhímzésű cipők épen nem igyekeztek parányi lábait a ruhafoldrok alá rejtetni. A kéjt lehelő testhez feszülő ruha plasztikusan sejteti engedte a szoborszerű, vénusi idomokat. Ma egyszerre bűvös szavú, csábos szíren volt ez a nő, ki minden varázsa mellett, a mai napig úgy állt előtte, mint egy szép, de szigorú zárdai fejedelemsasszony.

— Szóljon, beszéljen! Térjen vissza körünkbe! — lihegte csábosan. — Kövesse szíve

dobbanásait, kövesse önfelédten!... Ez az út vezet a csillagokhoz...

— Ez az út vezet az örvénybe, a hitszegésre, árulásra! — rebegte az ideális ifjú, izzó szenvedélyvel a bűvös Circe lábaihoz vetette magát és ezt suttogta: — Irgalom! Oda nem követhetem! Ily árért lemondok mennyei tüdvőseimről is...

Es Hilda bárónő, a bűvös Circe, lehajolt hozzá, égő ajakkal, pibegő kebelével, melyen a szemébe nézett és aztán reszkető hangon, melybe kemény önirónia vegyült, így szólt:

— Keljen föl! Beesülöm önt!

Végtelen kéjes gyönyör áradt el az ifjú egész valóján, midőn a szívre teremtett, szenvedélyes szép nő bárony karjai érintették. De végtelen kínos érzés is töltötte el keblét, midőn eszményét, a szigorú erkölcsű, büszke hölgyet, az oltáról, melyre helyezte, lezuhan láttá. Fokról-fokra lefelé, mélyen, egészen le a — kémkedés courtisanejégéig...

— Bolond idealista! — suttogta fogai közt Hilda bárónő, midőn az ifjú mélyen meghajta fejét, szóval, némán, hidegen távozott. — Jó iskola volt nekem! — tette hozzá kis szünet után, keserű mosollyal.

Magyar Kálmán hazament és ígérete, fogadása szerint, megírta lemondólevelét. Okul adta, hogy oly kényes, vezetés helyzetbe jutott, hogy másképp nem cselekedhetik. Bocsássa meg a főispán úr, hogy nem bűszkük személyesen. De oly idegesség vett erőt rajta, hogy még a mai nap folytán el kell utaznia. Függelenségre vágyik és gazda lesz.

— Ez annak a víperának a műve! — fakadt ki haraggal, a levél kézhezvétele után Magory, kit a meghívás híre különben is már erősen felizgatott.

De azért nem jött zavarba. Pintér Henriket, a Budapesti hírlapíró, kivel épen most értekezett a megindítandó napilap dolgában, ott azon az álló helyen, főispáni jogánál fogva, kinevezte tiszteletbeli főjegyzőnek és a főispáni titkársággal, a miniszter jóváhagyását remélve, megbízta. S ez nyomban le is tette a hivatalos esküt. Különben Pintér hivatalviselt ember, ki hírlapíró működése előtt, egyideig Szatmármegye t. aljegyzője volt. A főispán oldalra mellől még jobban befolyásolhatja a lapot.

... Zavreczkyné keblében Magory iránt jobban égett a gyűlölség tüze, mint a kitört, de csirájában elfojtott szerelmi láng a fiatal titkár iránt. Az a gyönyörűség, hogy megfosztotta Magoryt hű hadsegédétől, hogy levágta neki, ha csak képzeletileg is, a jobb kezét: erőt vett egész valóján. Arca sugárzott.

A komplot.

Mihelyt a miniszterelnök úrhoz intézett sérelmi feliratunk elkészült és mi, megbizottak, azt aláírtuk: azonnal a postára küldjük, hogy a holnap esti minisztertanács előtt gróf Keresztessy miniszterelnök kezéhez jusszon. Ez ügyben tegnap báró Solyomházy miniszternek magántáviratot küldtem, melyben feliratunkat melegen figyelmébe ajánlom. Különben: «Ceterum autem censeo» — Magorynak, kit megtörésünkre küldtek ide, innen pusztulnia kell!

Az egész díszes társaság, melyhez e szavakat a némethunniai haute crème és haute bourgeoisie, két különben divergens elem, közös társalgási nyelvén intézték: élénk helyesléssel fogadta a beszédet. A szónok pedig: Várhelyi Felicie grófnő.

A kegyelmes asszony és vendégei egy kisebb, ó-német stílusú és sötétpiros maroquin-bőrrel bevont bútorzatú dohányzó-szalonban, a közepén álló nagy kerek asztal körül foglaltak helyet. A ház úrnőjén kívül: Zavreczkyné-Hilda bárónő, az inkriminált német hitszónok: dr. Weiler Teofil, egy Chazeuil abbé-féle érdekes külsejű, disztigált modorú, lebilincselő, szép

érczes hangú világi lelkiatya, dr. Katzendorfer, Graupenhofer és gróf Rubna kapitány. Az utóbbi az ülésezők háta mögött telepedett le, ad ocu-

los demonstrálva, hogy a tanácskozásban nem vesz részt. Dóra grófnő, ki Tésayval és a misszel gróf Bodaszékynél ebédel, nem volt jelen. Gróf Várhelyiné, miután az ebédre hívó komornyik az ajtóban megjelent: karját kérte gróf Rubnának; Zavreczkynének a galáns egyházi-világi ajánlta karját. A két patricius-kipfelhauser követte a társaságot. Az ebédlőből az előszobába vezető ajtó küszöbén várt But-

terer Gáspár, dr. Katzendorfer lapjának verantwortlicher redakteurje és a grófné bizalmas skribliffe, a lemasolt sérelmi felirattal. Ezt a grófné és dr. Katzendorfer, a hölgybizottság és a párt főemberei nevében in flagranti aláírták.

Ez a nevezetes felirat, mely gróf Várhelyiné legsajátosabb műve, a következőleg hangzott:

Először is: kéri, hogy a legutóbbi városi közgyűlés egyes megjelölt, inkriminált törvénytelen, hallatlan módon kiereszkölt határozatai megsemmisítésének, főleg a színházi kérdésben hozott határozat, mely elkeseredett forrongásba hozta a várost, főleg a műpártoló hölgyközönséget. Másodszor: kéri, hogy a kormány ne tölje az apostoli királyok országában azt a merényletet, hogy egy szabadoncz (értsd: szabadelvű) főispán a hithű lakosság lelki ügyeibe avatkozzék és vonassa vissza a kultuszminiszter idevonatkozó rendeltét. Harmadszor: felhívják a kormány figyelmét arra, hogy a főispán a német nyelv ellen indított írtó harcában, állami szubvenzióval, egy túlzott nemzeti irányú, szabadoncz szellemű magyar napilapot akar indítani. Kéri, hogy e lapnak alapítását akadályozza meg. Végre negyedszer arra kéri, speciálisan a miniszterelnök urat, hogy méltóztatassék mielőbb ad audiendum felczitálni Magory főispánt, őt szigorin felelősségre vonni és fölmentését vagy más állásba való áthelyezését legfeljebb helyen ajánlata hozni.

Dr. Katzendorfer vigyorgott magában. Ő az egész feliratot asszonyi bosszú szeszélyes badarságának tartotta és csak a közgyűlési határozatok ellen fölterjesztendő fölfelezéseket bízott. Ő és a szintén ravasz, de naivabb Graupenhofer is, csak nemes pártfogójuk és elvtársuk: gróf Várhelyiné iránti köteles hódolatból egyeztek bele a furcsa petíció elküldésébe, melynek felolvasása csak a minisztertanács egy kis mulatságos epizódját fogja képezni.

Az ebéd alatt gróf Várhelyiné a pezsgőspohárral vele kocczintó Zavreczkynétől azt kérdezte:

— Hát csakugyan nem tudtál meg Unger-Magyartól semmi fontosat?

— Nincs az a hatalom, — válaszolt ez halkabban, — mely kivegyen belőle csak egy szót is. De annyit megtett, hogy beadta lemondását és mint hallom, ma délből már haza is utazott.

Zavreczkyné most dr. Weillerrel kocczintott, ki egy udvari pap előkelő eleganciájával, mosolyogva nyújtotta feléje a habzó billikomot. Aztán, míg Hilda bárónő Rubna grófnéval és a két pártvezérrel kocczintott, Felicie grófnőhöz fordult és Istennek kedves szemérmességgel, kerülve a grófné tekintetét, így nyilatkozott:

— Ah! Tehát a misszió annyira sikerült, hogy az érdekes kis titkár elhagyta állását?

— Szkeptikus, gonoszabb! — dorgálta meg dr. Weiller, kényeztető, meleg hangon a grófné és jelt adott az asztalontásra. Zavreczkyné gyorsan fölkelte helyéről, hogy zavarát palástolja. A többiek is hallották a titkára vonatkozó beszédet.

— Ostoba tintanyaló! — tartotta gróf Rubna. — Befelé demokrata, — szólt dr. Katzendorfer az igazgatóhoz in suspenso.

— Titkos szociálista, — igazította ez helyre kétes diplomájú barátja szavait.

BÁRÁNY IMRE (földmívelésügyi).

BÁRÁNY ISTVÁN (királyi személye körül).

SÁNDOR JÁNOS (belügyi).

ÚJ MINISZTEREK.

Dr. Weiler, az abbé, gúnyosan hozzátette:

— Ábrándos verseket ír a budapesti lapokba, álnév alatt, egy titkolt ideálhoz.

— Különcz poeta-lelék! — jegyezte meg Zavreczkyné, egy nem kevésbé ábrándos tekintettel a szólóra szegezve szeméit.

A társaság a feketekávéra a dohányzó-szalonba vonult. Gróf Rubna és a két pártvezér makkját, likóret szűresölte. Zavreczkyné egy pohár jeges narancsvizet kocczintott.

— Így tehát, grófnő, a főispán terveiről nem tudunk meg semmit? Mert hiszen Hilda grófnő a firkász-troubadour kemény karakterén — tette hozzá szeliden, a sötét alvilágot elzáró parkétkra süllye le szeméit, — szárazföldi hajótörést szenvedett...

E szavakra gróf Várhelyiné újjal megfenyegetve, egy bűvös, feddő tekintettel jutalmazta kegyencét, ki a mily szigorú, jámbor, kánonszerű egyházi férfiú, ép oly tréfára hajló, szeretetreméltó volt a társaságban. Mert a modern korszellemnek megfelelően, nemcsak a

templomban, de a szalonokban is kell hithű prozelitákat szerezni. És a szentírás szerint: «Isten szereti a vidám, jókedvű embereket, még ha köztük egy szabad szónál több is esik.»

Gróf Rubna, bár mint katonának, semmi köze nem volt a politikához, a sérelmi felirathoz, a százéves ó-karthaúval töltött poharárt megemelve, a két havannázó patriciusához így szólt:

— Prosit: petíció. De nem hiszem, hogy Felicie grófnő ezelt ér. Itt is csak egy statuscsinnyel, egy Mordhettzel lehetne segíteni.

— Úgy van, gróf úr, egy kis politikai demonstrációval.

— Valami ügyesen gigondolt diplomata intrikával.

Graupenhofer és dr. Katzendorfer e szavakkal helyeselték a gróf katonás rövidséggel kimondott nézetét. Zavreczkyné érdeklődő figyelmével elnyomni, palástolni akarta azt a kellemtelen hangulatot, melyet benne az idealizmus egéből a reális földre lezuhan fiatalember bosszantó és sértő visszautasítása előidézett és ma-

gáévá tette az előbbieke véleményét. A grófnő, ki az abbé dr. Weillerrel együtt szintén a szervirozó-asztalhoz ült, ezt fogadta:

— Megteszek mindent a politikai igaz és a vallási szent ügy érdekében!

— Mindent! — ismételte az eget elzáró plafond felé emelve szeméit a főtisztelendő abbé. — De hát miféle államesinyről lehetne szó, édes gróf úr?

— Hogy a civil és papi világban hogyan spricczölnek ki egy gyűlölt fölebbvalót: az schmarn. Nálunk a hadseregben az már nehezebb dolog. Hallják, hogy csináltam én ily hecchezet és hogy spricczöltettük Drattler (mi csak Rattlernek neveztük) svadronyos kapitányt, egy linczi marhakereskedő fiát. Igazi Viehs-kerl volt. Pedáns, szekánt Kommisknopf-Dienstvogel. A tisztikar és legénység egyaránt gyűlölte. Kurtalátású, miopsz volt, mint valami vén mopszli. Bohdancse mezővárosban történt, a cseh glóbuszon. Tehát: Drattler a pezsgős esték után...

(Folytatása következik.)

GRÓF TISZA ISTVÁN MINISZTERELNÖK. — Bár Dező rajza, mely gróf Tiszát a képviselőházi elnöki székében ábrázolja.

SZÍNHÁZAK.

BÜCSÜ AZ IDEI SAISONTÓL.

Kint kánikulai melegek, bent kongóan üres nézőterek, immel-ámmal végigjátszott előadások, — csakugyan itt a nyár, vége a színházi sasionnak; egy-két nap és a hagyományos záporpróba után, a melyet hallomásból mindenki ismer, a valóságban a legkevesebben láttak, becukják a színházak kapuit, közönség, színészek elszélednek csak a szellős nyári színházak emlékeztetnek már arra, hogy színházszás is van a világban.

Nem is lesz rossz két hónapig színházatalanul élni, hiszen nem volt olyan mennyi gyönyörűség színházi életet élni. A legrosszabb sasionok egyikét éltük át; nem sok volt benne, a mire örömmel és szeretettel emlékeznénk vissza. Bukott darabok, bukott előadások hosszú sora maradt mögöttünk, a legtöbbjére már most is alig bírnak visszaemlékezni s alig két-három előadás, a mi egy kis nyomot hagyott lelkünkben.

Valamennyire jó sasionja csak a Magyar Színháznak volt. Egy nálunk szinte példátlan nagy színházi siker: Molnár Ferencz *A farkas-é* végig kísérte az egész sasion s technika és még inkább a közönséggel való kontaktus dolgában körülbelül a tetejét mutatta annak, a mire a mai magyar színházi irodalom képes. Ez a darab s a *Lilom* bécsi előadása erősen megnövelte Molnár iró súlyát idehaza és a németeknél is, meggyőzött mindenkit arról, hogy ez a briliáns író mégis több annál, a minék híresztelni kezdték, nemcsak ügyes technikus és elmesz számító, hanem a színházi formának egyik legkiválóbb mestere az egész mai drámai irodalomban s van benne valami a költőből is, — csak mondani valója kimélyülésén múlik, hogy súlyosabb és irodalmi jelentőségre is több számot tartó művészek ismertessék el. Rajta kívül is maradnak a Magyar Színházról kellemes emlékeink: *A miniszterelnök*, a kabarétól végkép elszakadt Nagy Endre kedves, igénytelen, de talán ép ezért rokonszenves darabja, *A nagyúr*, mely gróf Bánffy Miklós személyében egy új, lendülettel teli művész-egyéniséget mutatott, a kinek csak bizonyos formai fogyatékosságain múlt, hogy még nem tudott igazi tartós győzelmet venni a közönség érdeklődésében. Nem szabad megfeledkezni Bródy Sándor három kis darabjáról sem, melyek közül kettő komoly irodalmi megbecsülést szerzett s talán a legkésőbb, tartalomban is legértékesebb mindabból, a mit ez az érdekes és sokat vitatott író a színpadon eddig adott. Ebben körülbelül meg van említve minden, a mit a most záruló színházi sasion a magyar drámaiban figyelemreméltó adott, — csak éppen *Hajó* Sándor vígszínházi tragikomédiáját, a *Lakások*-at kell még említenünk, mint talán valamennyi között a legdisztingválta darabot. A többi új magyar darabokról kár volna most újra beszélni, — örökre eltűntek, hadd fedje őket a feledés homokja.

Ebben a világításban kissé lelohad az a túlerőre szított optimizmus, a melylyel a magyar írók külföldi sikerei nyomán drámánk jelenét és legközelebbi jövőjét hajlandók voltak nézni. Nem igen díszkedhetünk újabb fejlődéssel s a túlzott nagy reményekből visszastartunk a mérsékelt valóság sírábba, de realisabb talajra.

Bizony, attól még messze vagyunk, hogy a nagy magyar drámaról, egy sajátképeni magyar drámai iskoláról beszélhessünk. Míg liránk az utóbbi tíz-tizenöt év alatt megújult s új formákat talált a lelki átálakult magyarság lelki állapotának kifejezésére, míg regényünk is az utóbbi években a jelentékeny fejlődés kezdő jeleit mutatja a pszichológiai elmélyedés és a magyar élet pontos és megéleveníti tükrözése dolgában, — addig drámánk minden vívmánya mindössze abban foglalható össze, hogy meghódította az európai dráma technikai színvonalát s ezen a révén nemcsak a mi színházaink műsorában jutott uralkodó szerepre, hanem a német színpadokon is számbajövő tényezőjévé lett a repertoíroknak. Sem új technikai eszközöket nem

adott az egyetemes drámanak, sem a drámai formába nem hozott új, eredeti elemeket, sem az élet és a világ új felfogását nem revelálta. Nem szabad azonban igazságtalanul itélni. Egy kevésbé sikerült színházi sasion még nem jelent sokat. Mindenesetre nekünk az is nagy dolog a közelmúlttal szemben, hogy az ügyes és tehetséges drámaírók gárdája révén mindjobban függetlenné válik színházunk a külföldtől, a közönség érdeklődése ma már a saját természetünkre koncentrálik s a magyar darab már nem az a járulékos, becsületből színre hozott valami, a mi még nemrég is volt, hanem fődologgá lett, a mely mellett csak másodsorban jön számba a külföldi termés.

Erre a függetlenedésre pedig szükség volt. Ez az első lépés, hogy drámánk belsőleg is függetlenné váljon, ne maradjon merő visszhangja a külföldi váltakozó irodalmi áramlatoknak és divatoknak, hanem legyen eredeti, a magyar életből sarjadott, önálló hagyomány alapuló. Az eddig elért sikerek a színházakat is bizakodóbbakká tették, a közönséget is, általában fokozták a magyar darabok prestigeit, tehát fokozták a magyar író önbizalmát és bátorságát is. Ezzel megvetették azt az alapot, a melyen az igazi, eredeti magyar dráma kialakulhat. Minden irodalmi műfaj között a dráma az, a mely csak megfelelő talajon és megfelelő hagyományokra támaszkodva virágozhatik. Nagyszerű lírai költő, még nagyszerű regényíró is támadhat elszigetelten, magában, a másoktól viszonyoktól függetlenül, nagyszerű drámaíró csak ott jöhet, a hol a színház és a közönség preparálva van rá, a hol intelligens közönség érdeklődésétől támogatott élel színházi élet vár befogadására. Mai drámaíróink ezt megcsinálták, — színházaink játékosképesége és közönségünk befogadóképessége kétségkívül fejlődött az utóbbi időben, az a nagy magyar drámaíró, a kinek eljövetele még mindig lessük, ma már bizonyára könnyebben megtörné a maga útját, mint csak tíz év előtt is — küzdenie bizonyára kellene, mert küzdelem, ellenállások leküzdése nélkül semmi nagy dolog nem érvesül, de volna hol megvetnie a lábát s volna módja a győzelemre. Csak jönne már az a nagy drámaíró! Milyen jó volna egyszer küzdeni valakiért, lelkesülni, meg nem értőket felvilágosítani, rosszindulatúakat lecafolni, közömbösek felrázni, — egyebet is csinálni, mint kis sikereket és kis bukásokat regisztrálni szokványos kritikaiban!

A mai magyar dráma mindenesetre több kilátást nyújt drámánk virágkorára, mint a tíz év előtt. A kilencvenes évek nemzedékében alig voltak ketten-hárman, a kik jelentékenyebb színházi sikereket arattak s az egész évtizedben alig merült fel két-három magyar darab, a mely többet is kielégített volna a pillanatnyi szükségletnél. Ma fiatal, tehetséges és fejlődésképes írók egész gárdája törekszik a színpad felé, zajos sikerek büszkeségével, legalább részben beváltott ígéretek tőkéjével s a mi az íróra a legesélyesebb, a színházi siker ma már senkire nézve sem elérhetetlen fantom, könnyen realis valósággá válhatik mindenki számára, a ki fel van készülve elérésére. Az egész irodalom drámák és dráma-tervek tömegével van tele, alig van ambíciózusabb író, a ki legalább a fejében ne hordana egy-két színházi művet. S a ki csak valamit ért tud produkálni, ezerszerre könnyebben jut a nyilvánosság elé, mint a közönség előtt járta, mert nem találkozik előzetes bizalmatlansággal csak azért, mert eredeti darabjal jön. Elenkség és változatosság dolgában mai drámai irodalmi életünk különb, mint irodalmunk bármely más koráé volt s tagadhatatlan, hogy irodalmi színvonal dolgában is előbbre jutottunk. Számításnak, spekulációnak, mint minden olyan helyen, a hol nagy anyagi sikerekről is lehet szó, természetesen tág tér nyílik itt is, de a termést nem a silányabbja, hanem a java szerint kell megítélni és csak a roszindulat tagadhatja, hogy

az a néhány magyar darab, melyeket mint az utóbbi évek termésének javát említhetünk, irodalmi színvonal dolgában is fejlődést mutat. Drámánknak mégis csak disztingválta lett a tónusa, a magyar színházi nyelv legalább fordulatosság, elevenség és a dialogus élezettség dolgában gazdagodott, a magyar élet néhány új vonása is utat talált a színpadra. Örvedetes dolog az is, hogy néhány feltűnőbb balsiker remélhetőleg visszariasztotta íróinkat az exportra dolgozás roszhiszeműségétől is és megtanította őket arra, hogy az exportban is csak az érvényesül, a mi a bel-földi fogyasztásban is bevált, a minék idehaza gyökere van. A tokaji bor azért világhírű, mert benne van a magyar föld íze, tüze és ereje, — a mi nem árul el semmit a maga talajából, az vinkó. Az olyan darab is, a mely nem hazája földjéből nőtt ki, a melyre csak más vignettát kell ragasztani, hogy eredete elhomályosodjon, — izetlen és savatlan, nem elégíti ki semmiféle igényeket. A minék nincs eredeti színe és íze, az merő halvány általánosság marad és épen az irodalom az a tér, a hol az általánosságnak nincs semmi értelme, a hol minden érték az egyénin fordul meg. Mennél többet vesz fel valamely dráma a maga természetéből, annál több figyelemre tarthat számot más levegőben, más társadalmakban is, mert annál több benne az emberi, a minden lelket érintő és minden érdeklődést felkeltő.

Különb is az irodalomban semmi sincsen átlátszóbb és elkedvetlenítőbb, mint a spekuláció. Nem hisszük, hogy akármiféle közönség előtt is sikert arathasson, a mi roszhiszemű számításból ered, a mit az író a saját maga megtagadásával, a saját színvonalal szállításával s a közönség színvonalához való alászállással csinált. Ez azonnal napfényre kerül és felboszantja a nézőt, a ki — méltán — a saját maga lebecsülését látja benne. Számtalan darab van, a mely minden komolyabb tartalom nélkül, csupán csak külső ügyeskedések és ügyességek révén arat sikert, de ezekben is az író a legjavát adta annak, a mire képes volt s ha nem emelkedik ki az alantasabb közönség színvonalából, — hát épen az az, hogy tényleg az alantasabb közönség színvonalán áll. Az ilyen drámaírók legkifejezettebb típusa, Kotzebue is a legjavát adta annak, a mit tudott. Ép az irodalomban érvényesül leginkább az a tétel, hogy a legjobb spekuláció a becsületesség. Ügyeskedni szabad, ügyesnek lenni kell, hazudni is szabad, de csak a szavakban, a lényegben nem, mert ha valaki másnak hazudja magát, mint a mi, ha azzal keresi közönsége kegyét, hogy hozzá hasonlónak tettei magát, holott nem az, — az első jelenetnél kiderül a turpissága és menthetetlenül vége van. Minden irodalmi hatás szuggesztión alapul és épen ez oszlik el, ha észrevesszük — s ezt mindennél előbb észrevesszük, — hogy az író nem meggyőződésből beszél és maga sem hiszi, sőt lenézi azt, a mit mond. Megtanulhatta ezt a maga kárára egyik-másik írók is s talán elég lesz jó időre az a tanulság mindenkinek, a ki sikerre törekszik. Ezzel is tisztulni fog az az utóbbi időben kissé zavarossá vált állapot, a mely színházaink körül lábra kezdett kapri s már-már azzal ijesztgetett, hogy elrontja azokat az eredményeket is, a melyeket mégis csak sikerült elérnünk.

Schöpflin Aladár.

1. Az erdői vár restaurált tornya. — 2. A várkastély romjai. — 3. A várkastély kápolnájának romjai. (Itt volt Petőfi esküvője.) — 4. Szendrei Julia egykori lakásának romjai. — 5. Emlékkő azon a helyen, a hol Petőfi „Allodolok a tó partján” cz. versét írta. — 6. Bartók Lajos szülőházának udvara. — 7. Bartók Lajos emléktáblával megjelölt szülőháza. — 8. Ünneplő közönség az emléktábla alatt.

A BARTÓK LAJOS SZÜLŐHÁZÁN ELHELYEZETT EMLÉKTÁBLA LELEPLEZÉSE ERDŐDÖN. — Jelfy Gyula főléleple.

Martina Cramers, a női szövetség titkára.

Thora Dungaard, a dán nőmozgalom vezére.

Elise Nyst, a belga nőmozgalom egyik vezére.

Sorah Anna Lees, Oldham polgármestere.

A BUDAPESTI NEMZETKÖZI NŐI VÁLASZTÓJOGI KONGRESSZUS VEZÉRALAKJAI.

NAPSZÁLLAT IDEJÉN.

Írta BÁRSONY ISTVÁN.

Pünkösdi másodnapján az írtasmajori liget-erdőkben kóboroltam.

A nap már leszállóban volt, de még teljes remek fényességével ragyogott. Az egész tájék olyan volt attól, mintha fű, fa, cserje, virág, az erdőig hajló nagy vetéstábla, meg maga az alig felhőzött ég is, minden mosolygott volna. Az erdő tele volt fülemülével, a melyek egymásnak felelgettek. A csattogás, a zengő triffa, a halk fuvolás panaszhangok egyvelege egymást érte. A felséges hangversenybe beleszóltott egy-egy feketerigó is, egy-egy pintyőke is; azok most csak olyan paraszti nótások voltak a versengő virtuózok között, a madárdal első költőinek a karában.

Az ünnep hangulata mintha itt is még szebbé tett volna mindent. A szomszédos falvakban most javában fújta a rezesbanda és a pünkösdi árboeczfák körül táncoltak a legények. Azok a fák le vannak ásva a «honorációzorok» kapuja előtt; a plébános úr portája előtt is, a tanítóé előtt is, a földesuré előtt is; egyiktől a másikhoz muzsikaszóval indított népvándorlás vezet, a legénység kiemeli az árboeczet, a májusfát, s aközben szól a zene; a lassan ledűlő, hosszant elvágódó fát azután tíz-tizenkét legény kapja a vállára s viszi be az udvarra, a miért kijár a borralvaló bőven. A csengő kürt szól, az éles klarinét fel-felrikkantó hangját ide hallom...

De itt nincs más, csak madármuzsika; a sokféle zöld közt a galagonya csomós, fehér virága világít; a háttam mögött terül a szeliden ringó vetés, minthogy egy kis szél jár; előttem pedig fekete fenyves, az erdei fenyőnek, az ausztriai fenyőnek, a fekete fenyőnek s a mindnél szebb lucfenyőnek gazdag változataival.

A fenyvesen túl akácirtás; az akácirtás mellett egyik oldalt fiatal tölgyes, a másik oldalon messze kigyózdó buja kaszáló, a melynek a közepén patak csobog mély mederben. A patak partján fűzfák; a fűzfákon gerliczék, párosan... Csupa nagyszerű fiatal élet, csupa szerelem a sok madárdalban...

És én itt most valami roszban töröm a fejemet: cserkészni indulok őzbakra.

En, a vérbeli vadász, a ki puskával a kezében egyszersmind többé-kevésbé vérszomjas is vagyok; most szinte titkos lelkiifurdalás-félett érzek. Majdnem azt kívánám a lelkem fenekén, bárcsak ne lenne szerencsém; pedig gyanus az eset, mert cigánygyalival találkoztam az úton. Furesza vadászfogtyakozás tudniillik bennem, hogy az őz az egyetlen vad, a melyet sajnállok. Nekem sehogyssem igazi vad ez a gyönyörűség, remek kiállítás, esztétikaian tökéletes alakú erdő dísz; ez a kecses, karesú, pompás tartású, finom fejű, könnyed mozgású agancs-koronás vadállat. Mert tulajdonképpen

csak a bakja olyan igazán szép; a suta, kivált ha gidája van, sokkal mögötte marad az ő gavallérjának; ványadt, elnyűtt, szinte lompos amához képest; vadásznak az őz-suta elejtése főformán semmi gyönyörűsége; a hozzájutás, a becserkélése is sokkal könnyebb, mint a jó baké, a mely vigyáz magára, de nagyon. A nagy erdők óvatos bakja, a tapasztalt öreg úr, túlsz esben akármilyen ravasz szarvasbikán is. A vén bakot, a mely mindent észrevesz, mindent lát, mindent megszimatol, megközelíteni nem kis feladat; a mi pedig nehézséggel jár, az ingerel; az ilyen vén bak lopódzva lépdél, mint a hiúz és olyan bizalmatlan, hogy nem esik kettőt egymásután a fűből, vagy a neki megtetsző galyacska körül, hanem minden harapás után rögtön körültekint; meggyőződik, nincse-e baj, nem közeledik-e ellenség; néz és lát, kanalasfülét előre csapja, hallgatódzik; azután a kagylókanalak fordulnak s hátulra irányítják nyelüket; a hangot, neszt, minden legkisebb mozgást így lesik meg.

Az ilyen remete-bakot, a mely mindig különváltan él és még a nagy csend hazájában is folyvást védi magát minden érzékével; érdemes belopni; a fáradság, a mivel ez jár, a cserkészőnek művészetszámba mehet. De mit csináljak én ezzel az egy pár girbes kis ligeterdei bakkal, a melylyel itt találkozhatom? A mely megszokta az embert; hisz az erdőcske mellett húzódik a vértessomló-út; azon elég gyakran járnak; s aztán a gulyás be-bekanyarodik a tinóival az erdei legelőre; hajnalban a gazda is kitékint; ott látják egymást, farkaszemet néznek egymással; az őzek, ha megújják, lassan arébb baktatnak.

Ez nem «vadászati»: az ilyen szelid házi-őzet agyondurrantani; de ha a puskám a vállamon, akkor mégse jöjjen elem az ilyen őz se. Erzelgős elvégre nem vagyok s a bak: — bak.

Ilyen gondolatok közt indultam neki ennek az őzcserkésznek, a mely sokkalta inkább volt «hangulatvadász». Hisz itt minden fordulónál elácsorogtam volna órahózával. A fenyves illata rám hullott a buja tölumbokról; a lábam tülevelek szőnyegébe süppedt; olyan nesztelenül bírtam mozogni, hogy egy mókusnak, a mely elandalodva játszogatótt a földön egy fenyőtobozzal, majdnem a farkára léptem. A vörös frakkos úri olyan ijedten, fűrgén rugaszkodott neki a legközelebb eső fenyőfának, hogy mire háromszor vettem lélekzetet, ő már a felső ágak közt kőzközdő-pörölt le rám, halk rőfögésszerű szitkozódással, a miben meglepetése, boszankodása, haragja és aggodalma egyképen benne volt.

Nincs okod félelemre, kis oktondi; eszemben sincs, hogy bántsalak; inkább gyönyörködném benned, ha ráérnék; de ki akarok jutni innen minél előbb a szép nyílt erdőbe, a mely fölött most siklanak át a nap búcsuzó sugarai és a melynek sűrű zugaiban pihennek még az őzek.

Lassan lépkedtem tovább s élveztem azt a

gondolatot, hogy itt most milyen igazán egyedül vagyok. Hisz sem a fülemülék, sem a mókusok, sehogyssem vallának társuknak és ember a községben sehol sincsen.

Alig hogy így örülnek a magánynak, különös krakogás nesze üti meg a fületem, az alsó ösvény felől, a mely levezet az erdei rétre, a patakhoz. Ez nem varjú, sőt egyáltalában nem is állat, a bögölös őz szusszan ilyenformán, a mikor kiköbögni próbálja a csúf álcazt a torkából; de ez nagyokat sóhajt, nyög is hozzá.

Elfelejttem a cserkészlet szabályát, a nesztelen óvatosságot s az útra igyekszem gyors lépésekkel. Valaki jön velem szemközt a fák alatt; de úgy jön, mintha menne. Egyet előre bukdácsol, kettőt hátra tántorog. A fába kapaszkodik és azokat czirógatja; azután megint nekiered és a hogy a mocsári sneff röpül; ciklik-czakkan törtet előrefelé. Már a mennyiben akármerre is «előre» van az ilyen embernek.

Megismerem az írtasmajori «csöndes bérest»; a kinek azért van ez a neve, mert rendes körülmények között a szavát sem hallani. Még az őkreinek is csak úgy oda-odanyög; nyöszörgés a beszéde, ha szól, de ritkán szól; azt is elintégeti kélegyintéssel, elmimikázva vállvonással. A «csöndes béres» tehát közeledik és a mikor észrevesz, megtántorodva áll meg.

Keresi a fejét a balkezével, azután a fején a kalapját és a hogyan levezi, egyet suhint vele felem, miközben majdhogy orra nem bukkik, úgy hajlong, megilletődve.

— «esés jó» stét kívánok, motyogja és megint károg egyet. Akkor látom, hogy csuklik; de mintha hörpintene hozzá.

— Jó bor van Somlón, mondok.

Megállani próbál és mutatónyját esküre mozgatva megnyilatkozik. A bor mindenütt jó, — megkövetem... Van ám itt — sok nyúl; biztat, látván a puskámat. És csavaros elmével jelenti: sietek!...

Elkanyarodom, hogy mielőbb szabaduljak tőle. Kisvártatva hallom, hogy megint csuklik és arrább dübörög. A felséges fenyő-illat közé borgóz keveredik, minthogy felőle leng a szellő.

Minden költői hangulatomnak vége egy szempillantás alatt, pedig az imént még majdhogy verset nem írtam. Most már elem nem kerüljön az a bak, mert vége neki. Nincs irgalom a számára. A vadász elvégre is vadász...

Megyek, haladok, baktatok, bandukolok, és a mikor a nap éppen búcsúzik a nyugati felhőfüggönyök mögé, akkor már kint vagyok a ritka akácokban, a melynek a sorai közt fel-séges buja, zamatos füvek nőnek. Ha delicia kell az ebada bakjának, itt talál. Annyi a finom zöldség, hogy ez bizony vetekezik a rozs-kalász izével, miután ilyenkor már bomlani kezd az őz. Előveszem a messzelátómat és elkezdlek «cserkészni»; az egész nyílt erdő ott van előttem, dombostól, hajlatostól; a ki

Gróf Teleki Sándorné (elnök).

Miss Ryden (angol).

Ethel Snowden (angol).

Jane Addams (amerikai).

A BUDAPESTI NEMZETKÖZI NŐI VÁLASZTÓJOGI KONGRESSZUS VEZÉRALAKJAI.

ezen a kopár oldalon be tud lopni egy olyan szemfüles bakot, az ember a talpán... Hisz, itt minden mozdulatot észre kell vennie a folyvást figyelő, neszező óvatos állatnak. De mikor éppen az a «feladat» ingerel, hogy bokortól-bokorig csúszva, jussak arrább-arrább, a kis katlanokig, a melyek teknős hajlatokkal rejtezhettek előttem és rejthetnek az ilyen buvóhelyeket különösen kedvelő vadat.

Aféle tanulmánycserkészet az, a mit most végzek. A hogy a tolvajtelepen a csöngetyűvel teleaggatott lábun gyakorolja magát a zsebtolvajok professzora: nekem is a legnehezebb problémákat kell megoldanom. A messze-látó főformán alig veszem le a szememről, úgy teszek minden lépést; az akácok közt itt-ott látszó reves törzseket perczekig elnézem; némelyik nagyon hasonlít a színével s az alakjával az őzhöz, a mely már kint lehet, sőt bizonyosan kint is van a sűrűből, nappali tányjáról és mindenütt itt lehet előttem.

A túlfeszített érzékek ilyenkor rendkívül hajlandók sugallások észrevételekre. A bokor alakja, a vörhenyes fenyőtörzs, az ágacsok agancsformája mind megtéveszt, felbízta, — mi, ott az őz! — s aztán — semmi sincs ott. De a következő pillanatban az érzéki csalódás megint úrrá válhatik fölöttünk. Nagyon tapasztalt vadász legyen az, a ki a kezdődő homályban nem néz vadnak valamit, a mi nem az. Milyen csodálatos, a mikor nemcsak vadállat alakját őrli illúziós képzeletünkben a bokor, a ledől fatörzs, az egymásfelé hajló galy, hanem minden, a mit élőknek hiszünk, mozg is a képzeletünkben; látjuk a legelő állatot, a hogy lassan arrább-arrább vonul, pedig csak egy helyben van a bokor folyvást;

a galy sem távolodik, mégis mintha agancs mozdult volna.

Hopp! az én szemem is megakad valamin; egy sötét folt van amott a gyér akácok között; mintha lassan vonulna és újra megállana. De bizony, akárki mit mond is: őz van ott!

Nézem, lesem, a szememet, majdhogy ki nem nézem; a lopódzó róka nem sunyithat nagyobb vigyázattal, mint a hogy arrafelé csúszom: A folt egy hajlatban van s én éppen a dombélen állok; borzasztó nehéz, szinte lehetetlen közelednem. Pedig a folt mozdult, bizonyos, hogy őz bujkál ott, csak azt nem bírom még észrevenni, hogy bak-e. Sem az agancsát, sem a tükrét nem mutogatja; a bokrok, bármily gyérek és ritkásak is, arra elég sűrűk, hogy kétségben tartanak.

Sokáig tart a fárasztó szemle a messzelátóval folyvást a szememen; a mikor előbukkan a feje és abban a pillanatban: meglát.

Nem mozdulok. Allok, mint a czővek. Nézzük egymást; én a messzelátó üvegén keresztül; ő meg ijedt megrogygyanással, a fület hátrasunyitva, gyanakodva; de a legteljesebb bizonytalansággal. Azt nyilván érz, hogy itt nincs minden rendben; ezt a figurát se ma hajnalban, se tegnap itt nem látta, a mikor erre járt. A mezei madárijesztőhöz hasonlít; talán az is. Még azzal is hasonlít azokhoz, hogy nem mozdul; egy helyben vesztegel; emberformája var, de nem él, legalább is nem elevenedik.

Már régóta látom, hogy egy nagyfűlű vén sutu van előttem; valószínűleg meddő, olyan hosszúnyakú, nyurga, lógófűlű a matrónaság minden jeleivel. De azért meg nem mocszan-

nek a viláért sem. Hisz' most «iskolázunk», most mindjárt kisül, megbírom-e csálni ezt a tapasztalt idős hölgyet, a ki már bizonyosan sok madárijesztőt látott életében s talán puska-por is szagolt néhányszor.

Nézzük egymást merően; az őz majdhogy hasra nem ereszkedik, úgy zsugorodik észrevétlenül; nekem nem szabad ugyanazt cselekednem; én állok, mint valami villámsújtott csónka törzs; a karom szibbad már a messzelátó merev tartásától, a lábamba göres kezd állani, minthogy éppen ferdére dőltem, a mikor hirtelen megállottam. Ehhez képest a köszörülő fadjkakat kívánni kis Miska.

Valahára: mozdul; lassan emeli a fejét; még néz, de már nem gyanakszik annyira. Addig-addig, hogy folyvást rám figyelve, el mer indulni a teknő mélyedése felé. Meg-megáll, visszatekint, látszik, hogy sehogyssem ismerem, de nem is tart már tőlem. Most eltűnik a bokrok közt, ott alatt... Valahára!...

Mozdulhatok. Előre lépek egyet. — Böff!... böff!... vakkan fel az én gyanakvó vén dámám izgatottan és látom, mekkora szökésekkel rohan le a rétre, azon át a másik nagy tábla-vetés felé, a melyen túl a még csendesebb erdősegek vannak.

Tehát mégis csak észrevettem és én megbuktam. Most már minden bak tudja, hogy jár itt valaki, a kinek roszban fő a feje. Kár a fáradsáért, a további tanulmány-cserkészetért, a melynek úgy sem lesz eredménye.

Menjünk szépen haza. És utközben hallgassuk azt a felséges hangversenyt, a melyet a fülemülék hallatnak, a kik a holdsugárral átszőtt májusi éjszakán folyvást adták szerelmeseiknek az éjjeli zenét.

BARTÓK LAJOS*

Mióta bezártak sötét koporsóba,
Sok tavasz virult ki és nyílt el azóta,
Tested alaktalan porra bomlott már rég,
De az elmúlásod most is egyre fáj még!

Hiába mondják, hogy boldog, a ki elment,
Letett a temetőn minden földi terhet,
Nem nyomja több bánat, nem öli több kín ott:
Mégis csak egyre fáj nekünk a te sírod!

Fáj az a sok nemes, el nem mondott ének,
A mik oda vesztet mindörökké véled,
Mint a fával, melyet ha korán kivágnak,
Oda vész termése sok jövőző nyárnak.

Fáj, hogy annyi erő szilaj harcezi kedve,
Annyi vágy, akarat mind sirba van fedve!
Fáj, hogy a roppant tűz, mi szivedben ége,
Úgy kialudt, mint egy gyöngye mécses fénye!

Nem is ember voltál: eleven tűzszőlő,
Melyből világosság és melegség omlott;
De mivel lobogni, fényleni születél:
Végre, mint minden tűz, te is — hamú lettél!

Marok hamú lettél, hideg sírgödörben,
Hol más pora többé nem búsl, nem örvend,
Amde a te porod nyughatatlan ott is,
A te porod, tudom, érez, szeret most is.

Mely álmatlanná tett itt fenn annyi éjet:
Honszerelmed gondja, tudom, most is éget,
S melynek ölén a szép gyermekek teltek:
Szülőfölded után most is sir a lelked.

Visszasírsz te oda, folyvást visszavágyol,
Álmot szövögetve onnan egy kis lányról,
Kíró a nagy költő bús szerelme zengett
Egykor a tó partján, szomorúfűz mellett.

És ha éjféken pattannak a zárad,
Boldogan hagyod el síri nyoszolyádat,
S hol melán tűnődik az erdődi várrom,
Haza röppensz oda egy holdvilágzálon.

Sorra látogatsz ott minden kedves helyet,
Mindenüvé elvisz a hű emlékezet,
Az apai háza, az udvarra, kertbe,
Senkitől se látva, senkitől se sejtve.

Aztán ha bejártál mindent a faluban,
Útd egyenesen fel a várba suhan,
Melynek sötét falán régi, fényes kornak
Lejárt századai néman bóbiskolnak.

És elbeszélgetsz ott, míg a kakas szólal,
Két szintén búdosó, szomorú vándorral:
Petőfi az egyik, másik meg a párja,
Szép, szerelmes mesék tündér Juliskája.

Jakab Ödön.

* A Bartók Lajos erdői szülőházára tett emléktábla leleplezési ünnepélyén június 8-án szavalt a szerző.

A RENAISSANCEKORI OLASZ RÉZMETSZET.

A Szépművészeti Múzeum gazdag metszetgyűjteményének kincseiből ismét egy érdekes csoport jutott közönségünk elé: a renaissancekori olasz rézmetszetek kollekcója, melyben a legtöbb lappal Marcantonio Raimondi van képviselve.

Különösen azok számára tanulságos ez a kiállítás, kik tavaly a német rézmetszeteket megtekintették, mert igen érdekes összehasonlításokra ad alkalmat, melyek az északi germán és a déli latin művészet egymáshoz való viszonyát e téren élesen megvilágítják. Míg a német rézmetszés rövid ideig tartó tétovázás után teljesen önálló művészeti kifejezéssé válik, mely a rézmetszés technikájának minden legapróbb fogását is felhasználja arra, hogy saját stílusának előnyeit fokozza, az olasz rézmetszet egészen más irányba fejlődik. Kezdetül fogva nem egyéb, mint festők, szobrászok eszméinek sokszorosítója, formáinak magyarázója. Egy-egy nagy művész, mint Pollajuolo vagy Mantegna csak néha, akkor is csak futólag állanak be művelői közé, de állandóan, szenvedélyes lelkesedéssel, mint északon Schongauer avagy Dürer tették, egyikük sem. Az alkotás első sorban nem a lemez számára történik, az rajz, festmény vagy szobor, melyet a rézmetsző csak lerajzol, vagy a jobbik esetben átalakít.

A nagy közönség érdeklődését és lelkesedését a festészet és a szobrászat és abban is a nagy, hatalmas feladatok megoldása bírja, minden egyéb művészi tevékenység háttérbe szorul ezek mellett, a rajzokat sem becsülik valami sokra, hiszen csak előkészületeket jelentenek nagy feladatok megoldásához; innét van az, hogy e korból aránylag kevés rajz is maradt. Az önálló alkotásra, festésre, az akkor

gazdag Olaszországban számtalan alkalom volt és a művész a közélet középpontjában élő, a nagy nyilvánosság fényében alkotó ember volt, nem az otthon élő és sokszor megvalósíthatatlan álmait kergető, tépelődő ember, mint az északi művészek. A mit kitervelt, azt nem kell a papíron hagynia, megfestheti, kifaraghatja, ha tehetséges, ezért nem tud a grafika kifejlődni annyira az olasz földön, mint északon.

MARC ANTONIO RAIMONDI: A SZENT SZÜZ A LÉPCSŐKÖN. — (Rafael után.)

A szerep, mely e korban itt a rézmetszetnek kijut nem egyéb, mint az, a mit mai napon a művészet népszerűsítésének szoktak nevezni. Nagy művészek alkotásait mindenfelé hozzáférhetővé tenni, megmagyarázni a rajzú egyszerűsítés útján egy Rafael intencióit, kihamozni az érzékes színpompában tündöklő képből a térszerű, kiterjedés formáin felépülő kompozíciót, ezek körülbelül a czélok, melyeknek eléréséért Marcantonio Raimondi, e kor legkiválóbb rézmetszője munkálkodott.

Tudatosan készült erre a szerepre. Nagy

oldalának kifejezője lesz, az olasz, mely mellett egy mindinkább festővé váló festészet áll, sokkal elvontabbá, sokkal kevésbé érzékiessé válik, mint északi társa.

Viszont azonban Rafael szerkesztési törekvéseinek elsőrangú magyarázója fejlődik. Egy alakosortozat felépítésbeli finomságait, a kép felülete kitöltésének, beosztásának szépségeit nemcsak megérti, hanem egyszerűsítéseivel könnyen meg is érteti és így kiindulópontjává válik a tudományos művészetnek, az akademizmusnak.

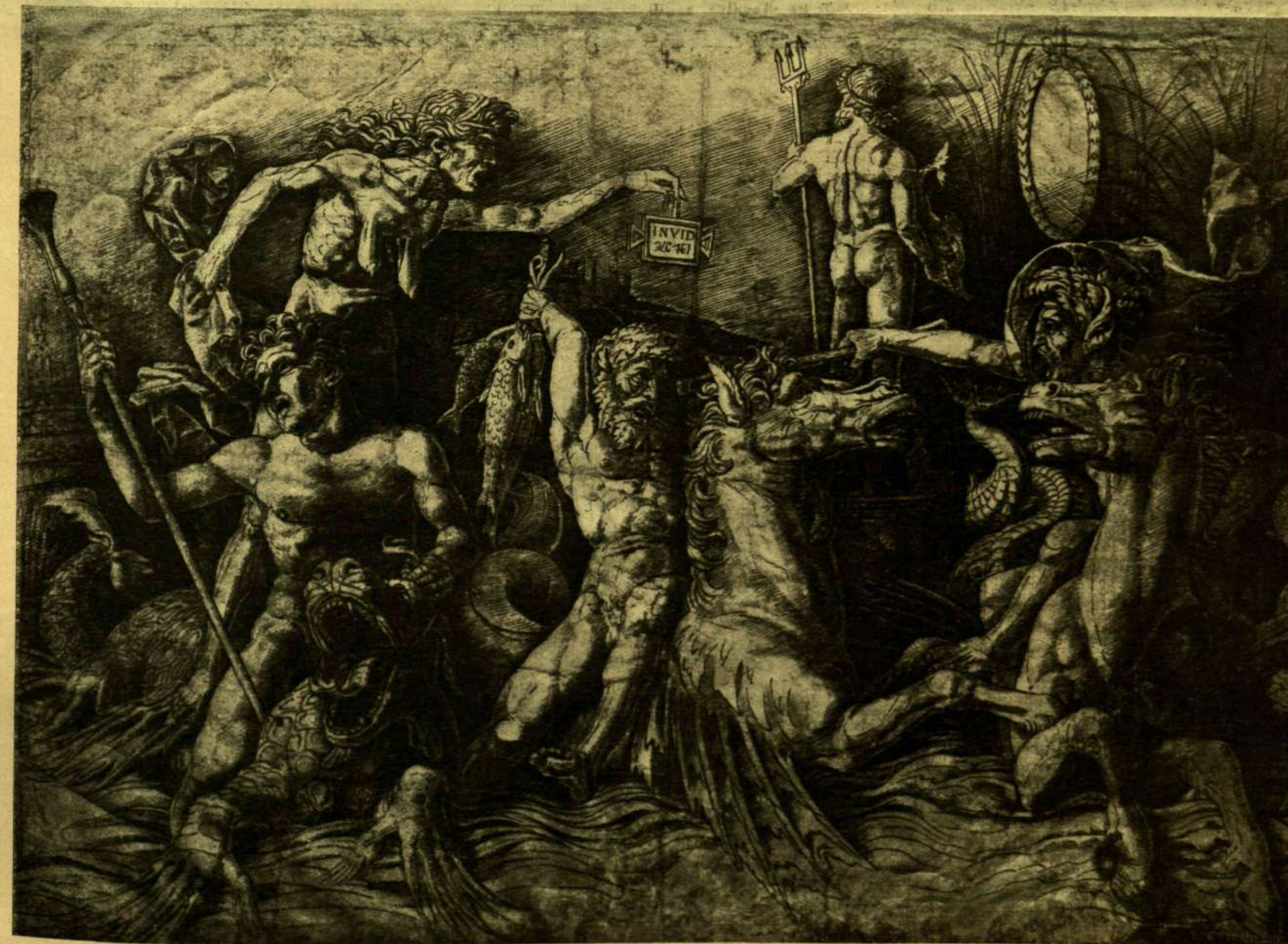
F. Z.

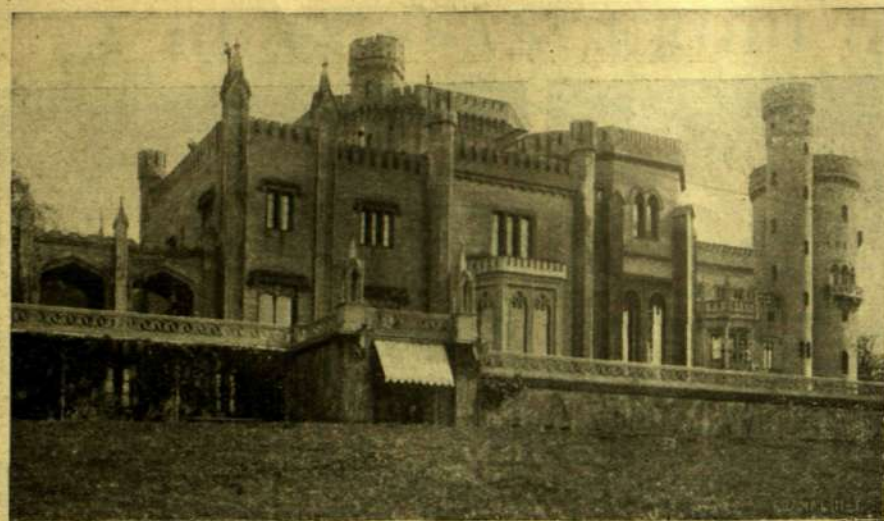
MARC ANTONIO RAIMONDI: NAGY SÁNDOR ELZÁRATJA HOMEROS MŰVEIT. — (Rafael után.)

MARC ANTONIO RAIMONDI: IGAZSÁGSSÁG, ERŐ, MÉRTÉKLETESSÉG. — Rafael után.

ANDREA MANTEGNA: TENGERI ISTENEK HARCA.

A BABELSBERGI KASTÉLY.

A MÁRVÁNYPALOTA POTSDAMBAN.

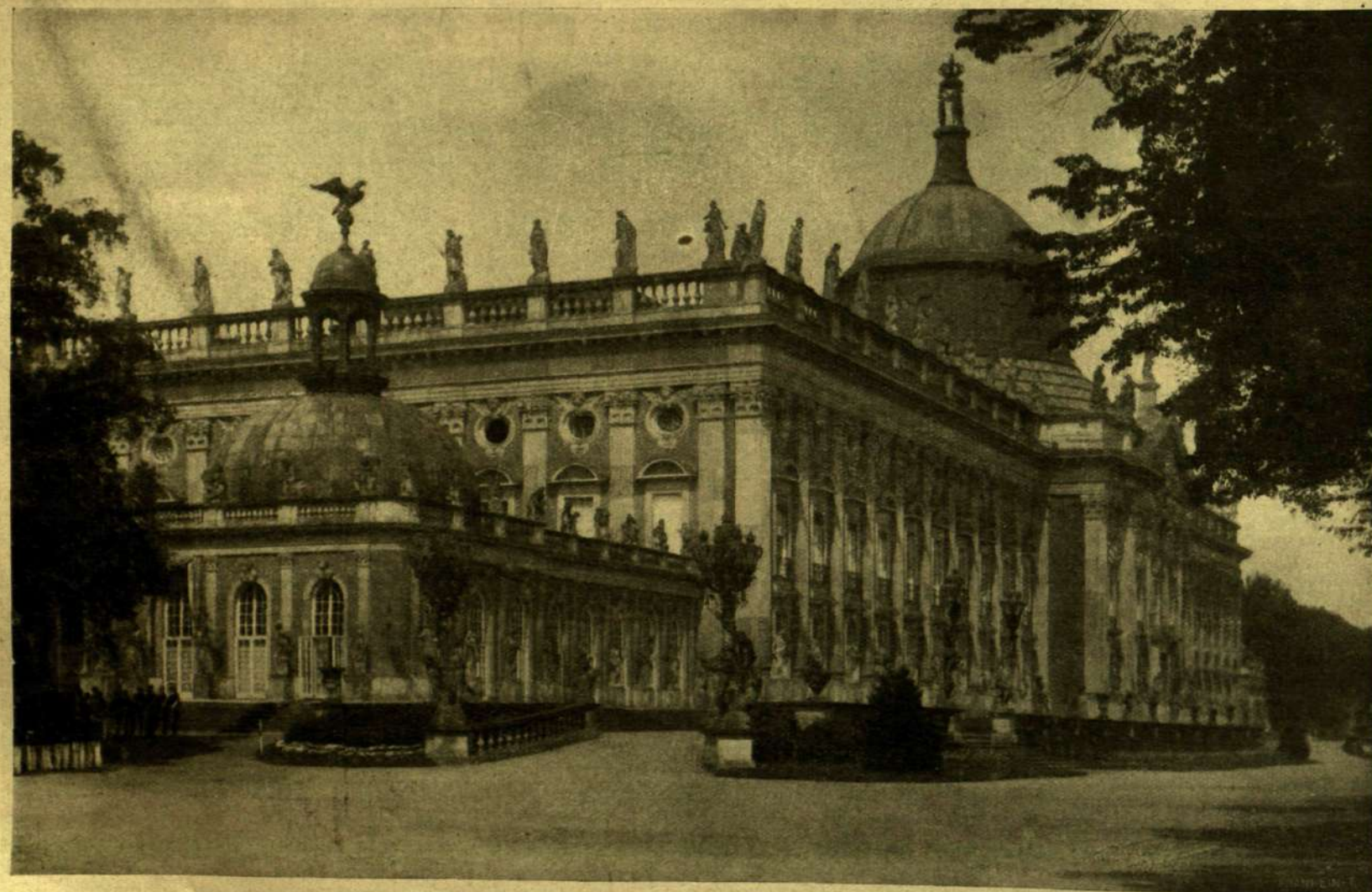

Voigt fényképe.

A CSÁSZÁR MAGYAR LOVASSÁGI TÁBORNOKI EGYENRUHÁBAN.

A CSÁSZÁR ÉS A CSÁSZÁRNÉ AZ AALBECKI STRANDON.

A POTSDAMI ÚJ PALOTA, A HOL A CSÁSZÁR LEGTÖBBET TARTÓZKODIK.

II. VILMOS NÉMET CSÁSZÁR 25 ÉVES URALKODÓI JUBILEUMÁHOZ. — W. Niederrath félvételei.

A CSÁSZÁR ÉS CSÁSZÁRNÉ UNOKÁIKKAL.

A CSÁSZÁR LEGÚJABB FÉNYKÉPE VADÁSZRUHÁBAN.

A CSÁSZÁR ÉS CSÁSZÁRNÉ AZ AALBECKI GYERMEKTELEPEN.

II. VILMOS NÉMET CSÁSZÁR 25 ÉVES URALKODÓI JUBILEUMÁHOZ. — W. Niederrath félvételei.

Mária Dorotya főhercegnő, ki most válópört indított férje, Orleansi Fülöp herceg ellen.

Szent Hubertus; Mária Dorotya főhercegnő festménye. Hubertus Orleansi Fülöp hercegről van festve.

A SZERELEM AZ ÉN BŰNÖM.

Francia regény.

(Folytatás.)

Kettős kínálódásunktól ellágyultan ismételve szavaimat.

Eltávozott és én újra elaludtam. Jótékony álmom megnyugtatót kisért. Csúf dolog bevalani, de igaz, hogy fellelékzem és jobban érzem magam, ha egyedül maradok. Bármilyen lágyan nyugszik is rajtam szeme pillantása, mégis mindig kémlelni, fürkészni szeretné lelkemet. Hogyan szenvedne szegény fiú, ha tudná, hogy mennyire nyugtalanít ez a nyitva maradt ajtó, melyen át álmaim felett örködő álma nem hágy aludni engemet.

Julius 23.

Erkölcsei gyógykezelésem testét gyakorlatokkal kezdtem el. Ma reggel a Hyde-Parkban lövögoltam Edwarddal, midőn egy elhagyott farsorban léptetés közben így szólt hozzám:

— Christiane, elhatároztam magam valamire.

— Remélem jóra?

— Ítéld meg, hogy az-e? Megcsináltatom az ajtót szobáink között.

Ah, milyen nagyra nyitja a szemét és mennyire kutak vele tekintetemben! Lesütöttem szemem, mert nem tudtam azt a «nem»-et válaszolni, melyre soványan lesett.

Milyen különös ez a kívánságom, hogy tőle elkülönítve, egyedül legyek most, midőn már a felesége vagyok, a míg lány koromban szerettem a közelségét és tőle reméltem boldogságot.

Szerettem Edwardot, és elnézem, — mert noha egy vonalban mentünk, néha-néha virgoncz lován elem ugrott. Edward nagy, izmos, erős és tökéletesen előkelő. A nők utána bámulnak, a mint biztos ügyességgel uralkodik ideges lován. Nincsen férjemen semmi, a mi ne tetszenék, a mi visszataszítana, mért nem esik hát jól a gyengesége?

Julius 26.

Tegnap Woodéknál ebédeltünk a jegyospár tiszteletére.

Nagy gonddal öltözködtem, hogy a magam kedvéért is szép legyek és türelmesen hallgattam Deborah szakadatlan fecsegését.

Edward több ízben kopogtatott, de gonosz-kodva mindig tilost feleltem. Midőn elkészültem, behívtam.

Láttam, hogy tetszem neki. Lassan közeledett, de midőn karját tárta, hogy megöleljen, ujjamat számra téve suttogtam:

— Megígérte...

— Még a vállát sem szabad megcsókolnom?

— Még azt sem!

Roszkedvűen járt fel-le szobámban.

— Ez türehtelen állapot Christiane!

Kétségbeestem, hogy újra igájába fog, de mégis így feleltem:

— Tegyen, a mit akar.

Haragja azonnal eloszlott. Miután kezét csókolt, kiment szobámból:

— Nem, Christianem, igaza van!

Ezzel még nem volt vége önként elvállalt önmegtartóztatásának. Egész este magamra hagyott az ismerősök közt, azt szinelve, hogy nem örködik felettem. Egy óra tájban annyira kifáradtam, hogy megkértem apósomat, hívja hozzám Edwardot, mivel haza szeretnék menni.

— Hivatott Christianem?

— Kimerültem, nem térnék haza?

— Örömet, kedvesem.

A kocsiban elhalmozott figyelmességével. Hazaérve, nem lépte át szobám küszöbét, hanem jó éjszakát kívánt. Homlokomat csókra nyújtottam. Mily hosszú csókot nyomott rá szegény!

Julius 28.

Ma reggel megvizsgált a doktor, kit apósom küldött. Ünneplés arccal jelentette ki, hogy vérszegény, ideges, fáradt egyszóval, hogy beteg vagyok és csupa olyan dolgot mondott, a mit amúgy is tudtam.

Meghallgatta a szívverésemet is és jó augurként kijelentette, hogy betegségem nem benne van. Pedig, doktor, mégis csak ott rejtőzik a betegségem! Hosszú rendelést írt, aztán kihitta magával Edwardot, hogy elmondja észle-

leteit. Férjem olyan bűnbánóan jött vissza hozzám, hogy hangoz nevetésre fakadtam.

— Csak nem fenyeget halálos veszedelem?

— Szó sines róla, szegény kicsikém, de mégis óvatosnak kell lennie. Betegsége miatt falura kell utaznia.

— Együtt megyünk?

— Nem, mert én legfeljebb, ha kéthetenként remélhetek huszonnégy órai rövid szabadságot, és ez jobb is lesz így!

— Jobb is lesz? Stanley úr, ön nem valami kiméletes és udvarias!

— Könyörgöm, Christiane, ne gúnyolódjak, midőn ily megalázott vagyok, mert én vagyok az oka, hogy megbetegedtem.

— Oh, Istenem étvágytalanságom, egy kis lélekzethiány és gyöngeség még nem a világ!

De mért nem panaszkodott?

Úgy ringatott a karján, mintha kis gyermek volnék és nekem oly jól esett ez a becézése, mert tudtam, hogy most nem kell egyébtől félnem. Nemsokára magamra hagyott, mert édesatyjával meg akarta beszélni addingtoni tartózkodását. Tehát elutazom és egyedül leszek — ez a gondolat csaknem boldoggá tesz.

Julius 26.

Abban állapotunk meg, hogy nyomban Winifred menyegzője után, azaz, négy nap múlva, lady Richmondal Addingtonba utazom.

Ma este ünnepélyes dinner. Ismét fehér satin ruhámat készítettem felvenni, de a drága nagymama egy mesés crêpe de Chine ruhával ajándékozott meg. Midőn Edward új ruhámban meglátott, így szólt:

— Szakasztott olyan, mintha rózsalevelekre volna burkolva.

Ekközben falánk szemmel méregetett. Oh, mért oly érzékeny a férfiak szerelme, mikor én jobb szeretném, ha e helyett több lelki tartalma volna vonzódásuknak! És az én gondolataim hiába szállnak a szerelem e fajtája után, olyan hiába, mint a pille a nap felé, melyet soha el nem érhet!

AZ EPSOMI DERBY, MELYEN EGY SUFFRAGETTE MERÉNYLETET INTÉZETT A KIRÁLY LOVA ELLEN. AZ IZGATOTT TÖMEG ELLEPI A VERSENPÁLYÁT.

Julius 27.

Tegnap lady Surrey fogadó estélyén, midőn Herbert és Gladys, kik még gyászolnak, eltávoztak, a fiatalág táncz alá valót kívánt a zenekartól. Peart Closeburn kért fel engem:

— Nincs kedve hozzá, lady Stanley, úgy fogunk bostonozni, mint két angyal.

Elnevettem magunkat.

— Nem merek, mert nem jól érzem magamat és félek, hogy nagyon el fogok fáradni.

— Ugyan Edward parancsoljon rá, mutassa meg, hogy az ura!

— Christiane tegye azt, a mi neki jól esik, Peart.

— Csak egy fordulót — egy kis keringő nem fogja kifárasztani.

Megkérdeztem szememmel férjemet, ki nyájasan beleegyezést mosolyog. A zene rhythmusa is esábitott úgy, hogy rászántam magamat a tánczra. Párszor körülkeringtük a termet és aztán egy ajtóközben beszélgettünk, hol William Closeburn szegődött hozzánk. Tovább akartam menni, de Peart nem értette meg szándékomat, erőszakolni pedig nem lehetett a dolgot, nehogy eláruljam magamat. William mindezt első pillanatra megértette és hogy elvágja menekülésem, a legártatlanabb arccal szólított meg:

— Tökéletes bájjal bostonozik, asszonyom. Valóságos élvezettel követtem harmonikus tánczuk lágy hajlásait. Jobban érzi magát úgy-e?

— Sokkal jobban, köszönöm.

Peart látva, hogy szórakoztatnak, lord Standigattal elegyedik beszédbe. Lord Closeburn lassan eltávozt tőlük s így, folytatja:

— Sokkal jobban? De akkor mért ilyen halálpádat? Ha tudná, mily feltékenység égeti a véremet!

— Hallgasson el, uram, esdekelve kérem!

— Elégé alakoskodtam hónapokon át, hogy mindenkit félrevezessek! Oh Christiane, Edward nem tudta az ön lelkét meghódítani, és én úgy szenvedek, hogy mégis az övé lett. Szerelmemnek ígéret-földjére sohasem tehetem

már lábam, mert az ön hibájából örökre elvesztettem! Ez nem az én tünöm! Christiane, mért nem akart feleségemmé lenni?

— Nem tudom, nem tudom már!

Igen, ezt mondtam. Minden erőmet veszni éreztem, önuralmam teljesen elhagyott, miközben valósággal megutáltam magam érte és mélységes fájdalom fogta el a szívemet.

Suttogva mondta:

— Christiane, szeretem önt. Nincs éjszakám, melyben ne álmodnék önről. Valamikor gögös ember voltam, de ma nem vagyok már más, csak alázatos imádója. Szomorú lélekkel járom a világot, mert elvesztettem önt, de minket mégis száz meg száz szál fűz össze, a mit senki sem szakíthat el. Megértheti ezt az átkozott dolgot: azért veszem el Winniet, hogy az ön közelében maradhassak. Furcsa összekuszálódás ez? Ez a perverz gondolatmenet azonban épen-séggel nem ijesztő nekem, sőt végtelenül édes. A mi kettőnk élete érintkezésben marad, nem leszünk idegenek egymáshoz, mert hónapokig, sőt évekig lakunk majd egy tető alatt.

Kimondhatatlan fáradtság lepett meg, és mert hangjának zenéjére nem tudtam közömbös maradni, zavartan esdekeltam:

— Legyen könyörület és ne beszéljen tovább...

— Isten önrel, Christianem, szeretem önt!

Szívemet fájdalmas görcs húzta össze és zsebkendőmet nyomtam ajkamra, hogy fel ne zokogjak.

Kevéssel később Edward lépett hozzám.

— Milyen sápadt! Rosszul érzi magát?

— Kimerítette a táncz. Nem mennék haza?

— Azonnal, ha kívánja.

Haza érve, lázasan vetkőztem. Forró könnyek gördültek alá szememből arra a kínzó gondolatra, hogy életemet örökre tönkretettem. Köny-nelmségem és az a hamis szégyenkezés, mely-lyel társadalmunk a szerelmi dolgokban el-kábitani segíti ítéletünket, rossz útra vezérelt, visszautasítottam azt, a kit igazán szerettem és

hozzá mentem ahhoz, ki iránt mást mint barátságot soha sem fogok érezni!

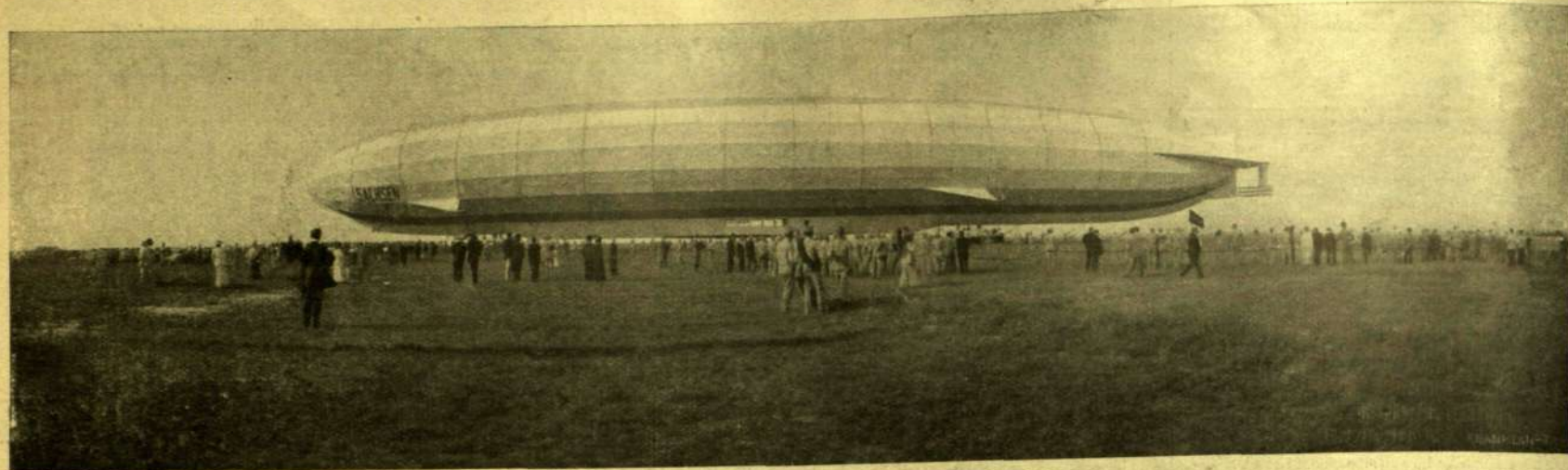
Oh, — hová jutottam?

Augusztus 1.

Mindegyik ujságban benne volt a következő társaságbeli hír:

«Tegnap adta össze a Brompton székesegyházban Ő Eminenciája Wicklow kardinális papságának fényes segédlete mellett lord William Closeburnt, a ki a skót nemzetségek egyik legrégebbikének sarjadéka, lady Winifred Stanleyvel, Surrey herceg leányával. A menyasszony elefántcsontszínű selyemruhát viselt, melyet a Surrey-család ezimerével díszített csipke borított. Nemzedékek óta ugyanezt a ruhát viselik nászruhaként a Surrey-család nő tagjai. A mesés szépségű csipkefátyol a menyasszony szőke hajában két sziporkázó gyémánt-csillaggal volt megtűzve. A ruha uszályát, melyet narancsvirágok díszítettek, a völgy két hat-hét éves unokaöccse vitte, a kik tizennyolcadik századbéli apróruhát öltöttek. A menyasszony előtt két kis fehértörpés leánya haladt, lába alá rózsá leveleket szórva. Egyikük a kis Florence Barkley lady volt marquis de Guildfordnak, Surrey herceg elsőszülött fiának leánykája. A menyasszony mögött, hat nyoszolyó lány haladt, kik fehér csipkével fűdött halvány rózsaszínű selyemruhát és fekete bársonyból és hosszú strucc tollból készült nagy Gainsborough kalapot viseltek. Mindegyikük nyakán egy a jegyesek nevének kezdőbetűiből rubinnal és gyémánttal kirakott csat ékeskedett, kezükben pedig rózsából és orchideákból kötött csokrot vittek; mindez a völgyén ajándéka volt.

A völgyén aráját az oltárnál várta násznagyának, testvéreinek, Peart Closeburnnak kíséretében. A szertartás után a násznépet Surrey hercegek látták vendégül Mortimer Garden-i pazar palotájukban. Redfern, a híres szabó, ismét kiténtette magát a lady Closeburn részére készített utazóruhával, mely az egyszerű eleganciának valóságos remeke. Gyöngy-

LESZÁLLÁS AZ ASPERNI REPÜLTŐTÉRRÉ.

szürke szövethől készült, melyet fehér selyemből készült hajókáin acéloskék selyemhímzés borít el.

Nem számolnak be azonban Winnie bájoságáról és szépségéről. Szüzsies megindultságában mintha álomjáró lett volna, boldogan örült álmainak, melyek valóra váltak. Csodaszép volt ezek között az ugri-bugri O'Reilly lányok közt. Midőn útra készen előjött szürke ruhájában és pármái ibolyával díszített kalapjában, elszorult a szívem az akaratlanul választott, félgyaszt jelentő színeknek láttára.

Augusztus 4.

Winnie csak színleg utazott el, valóságban még lady Closeburn palotájában, néhány napig Londonban marad, mielőtt Skóciába utaznak, hol férje kastélyában a Lundee-tó mellett fognak tartózkodni. Ma reggel ezt a levélkét kaptam Winnietől.

„Kis testvérkém, nem volna-e kedve engemet, a szerelem kis foglyát meglátogatni? Ma már anyám és Gladys is felkerestek, de ők nem azt jelentik nekem, a mit ön. Négy óra tájban várom, mindenféle tanácsot kell kérnem és terveimet is megbeszélmem. Egy csomó csókot küldök, melyen Eddievel osztozzanak meg. Winifred.”

Midőn elolvastam a levelet, nagyon zavarba jöttem. Menjek, ne menjek? Hogy megszabaduljak a bizonytalanságtól, odaadtam a levelet Edwardnak. Első szavai ezek voltak:

— Nem mehet oda.
— Helyes, majd írok pár szót Winnie-nek és elküldöm Timmel a levelet.
Gyengéd levélben mentegtem magamat, hogy meg nem látogathatom, midőn Edward visszatérve megkérdezte:

— Mivel menti ki magát?
— Épen azon töröm a fejem.
— Ön is gondolkodtam rajta, hiszen utóvégre el is mehetne hozzá, ha én is önnel tartok.
— Nagyszerű eszme, hogy ez nem jutott eszembe!
— Nem igazítja fel túlságosan, ha oda-megyünk?
— Legkevésbé sem.

— Nézzem szemembe, Christiane, lám, hogy elpirult!

— Edward, ha ön felpanaszolja ezt a látogatást és mindenféle olyan gyanúsítással illet, a melynek csak az ön képzelődéseiben van alapja, jobb ha meg nem látogatjuk Winniet.
— Hát miattam lábad most könnybe a szeme?
— Igen, ön miatt.
— De miért?

— Mert meguntam a szenvedést, meguntam sértő kétkedéseit. Csakis ezeknek tulajdonítsa, ha olyasmi jut eszembe, a minek nem volna szabad!

— Mondja csak, hogy én teremtettem-e ezt az átkozott helyzetet!

— Sem ön, sem én, hanem az események. De azért igenis ön felelős, hogy kinzásomra használja fel. Tönkre is tesz engem. Semmi rosszat sem követtem el és mégis összerázkódom a legkisebb szembunyorítására. Azzal töltöm időmet, hogy legártatlanabb cselekedeteimért is reszketek, nincs napom, hogy ne sirnék, és ez végleg kimerít. Oh, nekem nem kell már sem a szeretete, sem gorombasága, nem kell, nem, nem!

— Úgy hát őt szereti?

— Utálom! De hová lett mégis az ön iránt való szerelmem? Úzzon el, törjön össze, öljön meg, de ne gyötörjön halálra! Vigyázzon, mert egy napon...

— Boszút áll? Megesal? Mondja csak, őszintén mondja ki a végső szót!

— Megragadta fejemet, hátra hajlította és feldúlt arcával szembenézve, gondolataimban szeretett volna olvasni. Halálsápadt volt és szörnyen félelmetes.

— Nem riadtam vissza a veszélytől és mereven szembe nézve, daczoltam vele. Önmagából kikelve megrázott és ezt ordította:

— Tehát gyűlöl?

— E perczben gyűlölöm!

— Durván hátrálkótt, megbotlottam és féloldalt elvágódtam, miközben homlokommal egy asztallábnak estem. Éreztem, hogy elborít a vér és elájultam.

— Midőn magamhoz tértem, már ágyamon fe-

küdtem és kötés volt a fejem. Az orvos érverésemet számolta.

— Jobban van már, a pulzus szabályosan kezd verni. Hogy jött rá az ájulás?

— Edward nyugodt, közömbös hangon felelt:

— Nem tudom, mert csak a zuhanásra léptem a szobába.

— Mily önuralommal hazudott! Pár pillanat múlva felpillantottam, mire a doktor azonnal megkérdezett:

— Jobban érzi már magát? Alaposan beverte a fejét, nem fáj?

— Csak fejfájást érzek.

— Maradjon fekvé, tartsa a borogatást a zúzódáson, akkor hamarabb beheged.

— Midőn Edward kikísérte az orvost, felkeltem és irtam Winnie-nek:

„Kis hugocskám, hogy siettem volna meglátogatni önt, ha szerencsétlenül esve feje-met szemöldököm felett be nem zújom. Kötéssel fejemem nem mehetek ki, ne várjon rám és ne haragudjék.

— Ha csak lehetséges lesz, elutazásuk előtt Edwarddal együtt eljövünk, s míg ő az ön férjével elbeszélget, ön rám bízhatja titkait.

— Kis hugát szívből csókolja:

Christiane.

Nem ragasztottam le a borítékot. Aztán a tükrök előtt leoldottam a köteleket, hogy meg-nézzem sebemet. A szemöldököm felett, közel halántékomhoz, jókora púp közepén van egy kis nyílás, melyből vér szivárog. Szegény Edward, mennyire megbánhatta már hevességet!

— Olvasásba fogtam és így vártam uramat, de nem jött. Csöngtettem és Debrahtól megtudtam, hogy férjem a dohányzóban van.

— Fel-le jár, azt hinné az ember, hogy a gyakorlótérre képzeletét. Egészen elvesztette a fejét, midőn a nagyságos asszony lezuhan. Ne hívjam fel?

— Ne, köszönöm, én megyek le hozzá.

— A dohányzó ajtajához érve hallgatództam: Edward már nem járkált, beléptem. Ült és újságot olvasott. Ez bántott, hogy ily közömbös foglalkozásba merülve találtam.

— Azt reméltem talán, hogy sirni fog? Akár-

hogy is meglepődtem, nem inogtam meg békülékeny szándékomban.

Jöttem hallatára, felkelt és várta, hogy mi következik.

— Nem kívánja azt a levelet elolvasni, hogy elküldhessem ha beleegyeznek?

— Atfuttotta és mély hangon így felelt:

— Talán én viszem el Winnie-nek.

— Ha kívánja? Történjék úgy. Visszontá-

tásra, Edward.

— Ne menjen még. Mért vette le a kötést?

— Nagyon csúnya volt, és én öregebb vagyok, semminthogy még csúfítsam is magamat.

— Tréfálkozik.

— Nem tréfálkozom, hanem megbocsátok.

— Hevesen átölelt és bocsánatkérő szavakat mormogott fülemben.

— Midőn Edward elindult hűgához, felmentem szobámba. Körülbelül húsz perce lehettem ott, midőn Tim ezt jelentette:

— Milady sógora van itt és kérdi, hogy fogadja-e őt?

— Lord Guildford? Hogyne! Vezesse a szalonba, mindjárt jövök.

— Asszonyom...

— Jól van, csak siessen, ne várakoztassa.

— Nemsokára követtem és élénken nyitottam a szalon ajtajára:

— Bocsássa meg Herbert, hogy kissé meg-vára...

— De torkomon akad a szó, mert egy paravent fűtte divánról Closeburn emelkedett fel. Most már tudtam, hogy okosabb lett volna kibeszélni hagynom Timet.

— Korrektül, higgadtan mosolyogva így szólt:

ZEPPELIN SACHSEN LÉGHAJÓJA A SCHÖNBUNNI KASTÉLY FÖLÖTT. — Knapl Jenő fölvétele.

— Csodálkozik? A legkülönösebb a dologban, hogy Winnie küldött.

— Mintha gyökeret vert volna a lábam, még moccanni sem mertem.

— Férje pár pillanat óta feleségemnél van és megvallotta neki, hogy ő az oka az ön bal-eselének. Winifred egy pillanatra kisurran és megkért, hogy egy percre idejőjék és nézzem meg önt, hogy megtudhassa, mennyire sérült meg. Mig visszaérkezem, szóval tartja Edwardot, kinek nem szabad tudni arról a megbízásról. Ezért jöttem. Szegény Christianém, hát már veri is önt?

— Nem igaz! Csak hirtelen kieresztett karjából, elcsúsztam, hanyattestem és eközben sértettem meg homlokomat.

— Szegény asszonyka, mért hazudik?

— Közelebb jött és átkarolt, mert erőm annyira elhagyott, hogy nem tudtam ellenállni. Észrevette, hogy megreszkettem belé és mély hangján lágyan ekként folytatta:

— Ne féljen ölelésemtől. Elégge szeretem, hogy nyugodtan megvárassuk, hogy egykor szeretni fog. Édesem, nem boldog, hogy ennyire szeretem? Oh, ez a drága seb a homlokán, mennyire szeretem, mert ez az enyémé fogja tenni.

— Zavaromban hirtelen Winifred jutott eszembe és ez azonnal megszabadított William szavainak varázslatától. Kiszabadítottam magamat karjából.

— Lord Closeburn, ha igaz, hogy szeret, tegye meg azt, a mire kérem.

— Mit?

— Sohase említse többé, hogy szeret. Nem érzi mennyire megszensteleníti ezzel Winnie-hez való barátságomat? Edward boszút állhatna rajtam, de Winnie? Némán belepusztulna. Össze akarja zúzni az ő boldogságát?

— Az ő lelkét ki tudom én tölteni, s a mellettszenvedélyesen szerethetem még önt is. Elég okosak vagyunk mindketten, hogy boldogságunkat elrejtessük.

— Mily undok dolgokat beszél! Sohasem követhetnek el ily gyalázatoságot.

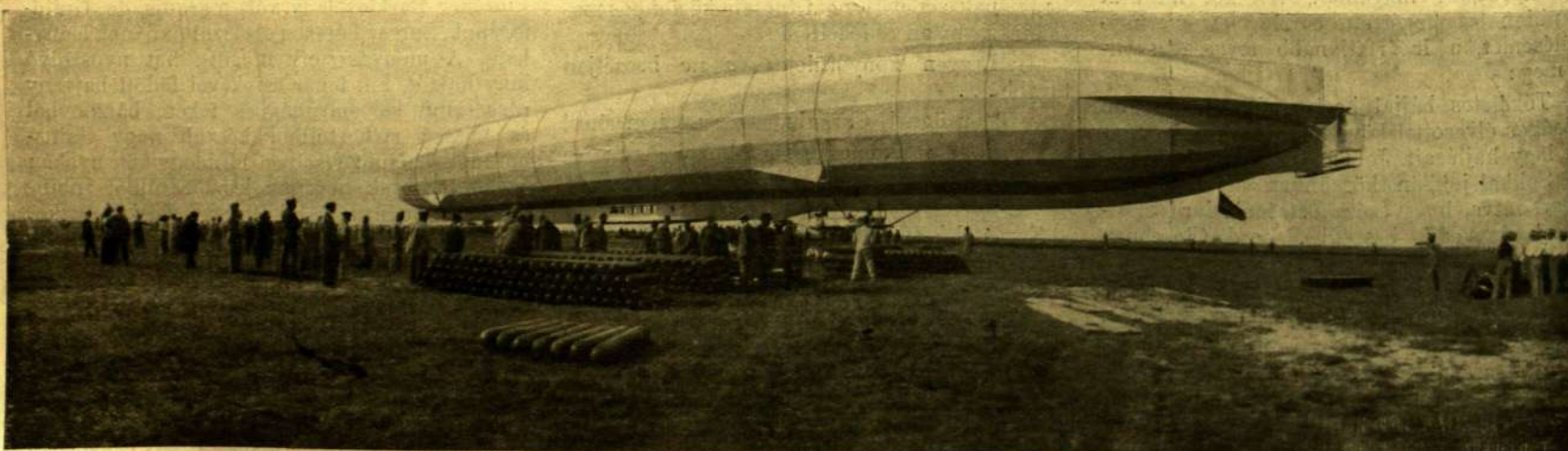
— Ha az ember szerelmes, mindenbe beleegyeznek. Ön különben is csak a közkeletű társadalmi álerkölcset hangoztatja, holott csak egy erény van: a boldogság keresése és nem a szenvedés az. Egyésmást oly boldoggá tehetnők, senki sem gyanakodnék reánk, annál kevésbé, mert sógorságban vagyunk. Edward szerelme csak megöli önt, de a mi szerelmünk egy napon úgyis egymás karjába fog minket hajtani. Nem is beszéllek többé erről, annyira biztosra vezsem. Isten önnel, szerelmem!

— Kezet csókolt és elment.

— Be kellene talán vallanom Edwardnak mindazt a lelki izgalmat, melyen átestem? Ha nem tudná kiállani ezt a szenvedést, legalább elűzne magától. Vagy talán megértene lelkem gyötrelmeit és lelkünk jobban összeforrna? Alig hiszem, sokkal egyszerűbb és egészségesebb a lelke, sem hogy ezt remélhetném.

Augusztus 6.

— Ma este lady Surreynél ebédeltünk, Closeburn és Winnie is ott voltak.

HAZAIINDULÁS ELŐTT MEGTÖLTIK OXIGÉNNEL A LÉGHAJÓT.

ZEPPELIN SACHSEN NEVŰ LÉGHAJÓVAL BÉCSBEN.

Két unokatestvér, a kik a világ felén uralkodnak. — Miklós orosz császár az Alexander-vezírnagy egyenruhájában és György angol király német dragonos testőr egyenruhájában, a német császár leányának esküvőjén.

Mindenki az én sebesüléssel foglalkozott és sajnálkozott a zúzódáson, mely most már szívárványszínű fölttá apadt le. Az ájulás, melyet a zuhanásomat magyaráztam, arra készítette lady Richmondot, hogy mentől hamarabb Addingtonba utazzunk. Négy nap múlva, 10-én ott is leszünk már.

Mily gyöngéd érdeklődéssel és mégis kifogástalanul beszélt Closeburn balesetéről! Mentől inkább hatása alá kerülök, annál jobban kétségbeesem Winnie miatt és annál odaadóbb vagyok Edwardhoz. És William percéről-percéről jobban beburkol szeretetével, mely végtelen keserőséggel és undorral tölti el szívemet.

Addington-Park augusztus 11.

Ütikészülődés, búcsúzkodás töltötte be az elmúlt három napot.

Edward határozottan haragszik reám, hogy erre a nyugalomra szükségem van. Mindenféle epés megjegyzéssel előárulta ezt:

— Jól fogja magát egyedül érezni, mert csak ritkán látogatom meg. Felejded el, hogy asszony, így hamar helyrejön majd.

És valóban ennek a kastélynak nyugalmas magányosságában, mely mesebelinek látszott, mivel a nagymama és én alig törtük meg csendjét, lassanként gyógyulni fogok. Mily jól esett leányzómat látnom, hol sokkal tisztább egészségesebb minden gondolatom. Hosszú, nyájas, huzalgó levelet írtam Edwardnak és nyugtalanul várom válaszát.

Augusztus 14.

A nagymama levelet kapott Winnietől, melyben bejelenti, hogy nem utaznak Skóciába, mint azt kezdetben tervezték, hanem Brightonba mennek Surreyékkel és Guildfordékkal. Ő kívánta, hogy csak karácsony után, melyet még Addingtonban akar töltöni, menjenek férje házába.

Ezt írja: „Megígértem Williamnak, hogy karácsony után én leszek Skócia leg gondosabb váruőre, hogy be fogom véle járni a hegyeket és úgy fogom szeretni a tavakat, mintha Walter Scott egyik hősnője volnék. De hiszen mit mindent meg nem ígérnek, hogy önnel és Naneval együtt lehessék!”

(Folytatása következik.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Kún József emléke. Most egy éve halt meg egy tehetséges költő, Kún József, Szegeden. Polgári foglalkozására nézve mérnök volt, a szegedi felső iparskola tanára s tíz évig tanította szeretettel és lelkesedéssel a fiatal iparos nemzedéket. Csak szabad idejében, de a dilettantizmus mértékén jóval túlemelkedő tehetséggel művelte a költészetet. Lírikus volt, nemes és finom érzések, meleg szívvel átgondolt reflexiók költője, azoknak egyike, a kik elsőként próbálták a mai ember speciális érzéseit, a mai életnek az ember lelkére való visszhangját megszólaltatni. Szerény, magába vonuló ember volt, költői munkásságával nem igyekezett nagy zajt ütni s mégis szép sikereket aratott. Verseit szívesen közlötték a legjobb lapok, köztük a mi lapunk is, 1908-ban megjelent verskötetét a szegedi Dugonics-társaság pályadíjjal jutalmazta. Lelkes barátja volt a művészetnek is, a szegedi központi művészeti egyesületnek ő volt a lelke, a fiatal szegedi festőknek pártfogója a legfőbbje. Mindenképpen nemes emlékeztető ember volt. Hozzá tartozói most fel akarják újítani emlékét s mi is szívesen hozzájárulunk ehhez a szeretettől sugallt igyekezethez. Kún Józsefnek számos kiadatlan verse maradt, melyek egyike, mint a testvéri szeretet szép nyilvánulását, itt közöljük:

Születés napodra.

Örüljök más a hírnek, a nagyságnak
És boldogítom más a dús vagyon,
En néked örülök, jó Annusom,
Ki boldoggá teszsz, ha vigan látlak.

Mikor gondolatim te hozzád szállnak,
Akármű bűnök, gondnak terhe nyom:
A megnyugvás édes ölébe von
És nagy sietve tűnök el az árnyak.

Te vagy örömom, drága büszkeségem,
Hű csillagom az úttalan sötétben,
Lelkemnek szebb és nemesebb fele.

És bár nem adhatok másé s soroknál,
Maradj tovább is, a ki eddig voltál
S áldj meg érte a jók Istene!

A „Budapesti Szemle” most megjelent júniusi számában folytatja Berzeviczy Albert színeiben gazdag, mély tudásos és lelkes átirásos alapuló görögországi útírásait. Ezúttal Delphi, az ókori híres jóshely leírása következik. Vámbéry Ármin *Törökország összehasonlításának* az iszlámra való hatását fejtegeti, a tényeknek és viszonyoknak

rendkívüli ismeretével, Ferdinandy Geyza a trónbirtoklás kérdését az árpádok királyi korában. Folytatódik Tégler Gábor cikksorozata Dácia megdőlésének történetéről. Kéki Lajos Petőfi János viláztétét hasonlítja össze Arany Toldi-jával, az előbbinek az utóbbira való hatása szempontjából. Rezek Román pályanyertes elbeszéléseinek folytatása, Hegedűs István Eötvös József emlékére írt költeménye adja a füzet záradalmi tartalmát. A Szemle rovatában Balint Rezső ír nekrológot Korányi Frigyesről, Angyal Dávid pedig az Irodalomtörténet című folyóirattal polemizál. Az Ertesítő rovat könyvismertetéseket közöl, köztük nagyon elismerő cikket Kaffka Margit *Színek és évek* című lapunkban megjelent regényéről. A Budapesti Szemle Berzeviczy Albert és Beöthy Zoltán közreműködésével Voinovich Géza szerkesztése s a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára félévre 12 korona.

A „Jó Pajtás”, Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja legújabb, június 15-iki számában közli Benedek Elek versét, Szemere György elbeszélését, Sebők Zsigmond folytatja A milliósok fia című pompás regényét, Csorjthy Ferencné szép mesét mond a szép Adriáról, Ber Dező kedves képet rajzolt, Zsiga bácsi érdekes történetet mond el Hold apóról és a gyermekről, Rákosi Viktor folytatja regényét. Ebben a számban vannak közölve az Almanach-pályázat nyertesek, — összesen tizenöt gyermek nyert egy-egy szép könyvet, a kérdésekre feladott okos feleletekért. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A „Jó Pajtás”-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatvány-számat kívánatra küld a kiadóhivatal. (IV. ker. Egyetem-utca 4.)

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: Dr. SIKOR JÓZSEF orvos, a ki a szabadságharcot mint főhadnagy küzdötte végig, 84 éves korában Győrben. Az elhunyt elnöke volt a győrmegyei honvédegyesületnek és mint a törvényhatósági bizottság tagja, nagy szerepet játszott a közéletben. — PAAR JÓZSEF magánzó, 60 éves korában Budapestben. — NESZMÉLYI DOLECSÓ MIHÁLY nyug. miniszteri osztálytanácsos, a Vízipóti Tanács tagja, a Ferencz József-rend lovagja Budapestben. — KOVÁCS LAJOS királyi tanácsos, pénzügyi igazgató, 63 éves korában Balassagyarmaton. — Fenyéri ZÁBOR LAJOS királyi tanácsos Debreczenben. — Detéri BONNÁS SÁNDOR, a Magyar-Francia Biztosító Társaság főtisztviselője, 73 éves korában Békásmegyeren. — Csorás GUSZTÁV, 40 éves korában Budapestben. — WEINGARTNER ANDOR, a Bihar megyei Gazdasági Egyesület titkára Nagyváradon. — FREISINGER BELA magánzó, 41 éves korában Budapestben. — TORÓK JÓZSEF, dr. Török Vilmos és felesége, Schwitzer Vilma 14 hónapos fia Ersekújvárott.

ban Balassagyarmaton. — Fenyéri ZÁBOR LAJOS királyi tanácsos Debreczenben. — Detéri BONNÁS SÁNDOR, a Magyar-Francia Biztosító Társaság főtisztviselője, 73 éves korában Békásmegyeren. — Csorás GUSZTÁV, 40 éves korában Budapestben. — WEINGARTNER ANDOR, a Bihar megyei Gazdasági Egyesület titkára Nagyváradon. — FREISINGER BELA magánzó, 41 éves korában Budapestben. — TORÓK JÓZSEF, dr. Török Vilmos és felesége, Schwitzer Vilma 14 hónapos fia Ersekújvárott.

ÖZV. GÁLLIK SÁNDORNÉ, szül. Krenedits Erzsébet, 84 éves korában Budapestben. — ÖZV. MICHELLER MIKLÓSNÉ, szül. Roszkopf Teréz, 65 éves korában Malackán. — ÖZV. RICHTER JÓZSEFNÉ, szül. Torma Róza, 65 éves korában Budapestben. — ÖZV. RUMACH GÉZÁNÉ, szül. daruvári Kaszkovics Irén Budapestben. — Ostffyasszonyfalvi ÖZV. OSTFFY ISTVÁNNÉ, szül. perlaki Perlaki Jolán, 66 éves korában Ostffyasszonyfalván. — SZÖLLÖSY FERENCZÉ, szül. Papp Katalin, 66 éves korában Szegeden. — Dr. SCHAEFFER OSZKÁRNÉ, szül. Hering Margit, 22 éves korában Sopronban. — FERENCZI MAGDA, dr. Ferenczi Zoltán egyetemi könyvtárigazgató leánya Sztánán.

EGYVELEG.

* Életmentő jéghegyek. A sarki tájakról az Egyenlítő-felől úszó jéghegyek már sok hajókat sztrófának voltak okozói. Az óriás angol gőzös, a Titanic szintén egy jéghegygel való összeütközés folytán pusztult el, a mikor több mint 1500 ember veszett oda. Most a Kanada című amerikai folyóiratban érdekes dolgokat mond el Grath, az újfundlandi kormány tagja a jéghegyekről. Grath szerint minden hajókat sztrófának, a mely jéghegygel való összeütközés folytán történik s a melynél a hajó elsüllyed, az utasoknak legbiztosabb menekülést nyújt valamely jéghegy, vagy jégmező. Azt is állítja Grath, hogy a Titanic összes utasait könnyen meg lehetett volna menteni azáltal, hogy a körökörül úszáló jéghegyekre szállították volna őket, mert a mentőhajók úgyis azonnal a katasztrófa színhelyére sietnek. A Polaris nevű sarki gőzösről, a mely pár év előtt hajótörést szenvedett, az utasok közül tizenötöt egy jéghegyre kapaszkodtak fel és volt annyi idejük, hogy néhány hordó élelmiszert is vihettek oda magukkal. A jéghegy egy hónapnál tovább úszott a Csendes óceánban, míg végre utasait egy gőzös megszabadította. Manapság, főleg az Atlanti óceánban annyi hajó közlekedik szüntelenül, hogy a jéghe-

gyekre menekült utasoknak nem is kellene várni tovább egy-két napnál, a míg egy hajó felszedi őket.

* Minden hús nyersen emészthető legkönnyebben és akkor tartalmaz legtöbb fehérjét is. A főzés és sütés folytán a fehérje vegytanilag átalakul: a hús ízletesebb lesz, de már nem olyan tápláló.

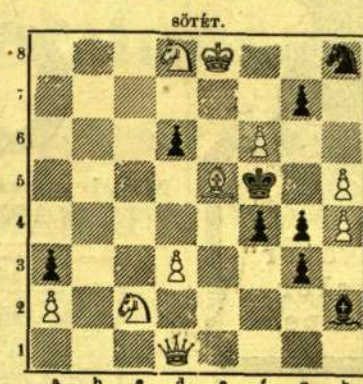

Gyermekeknek és felnőtteknek.

Pompás tápszer, egészséges, gyengélkedők, fejlődésben elmaradt gyermekeknek bármely korban. Elősegíti az izom- és csontképződést, elhárítja és megszünteti az emésztési zavarokat, a diarriót, hányingert, bélhurutot.

SAKKJÁTÉK.

2853. számú feladvány Heathcote G.-től, Arnside.

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

2850. számú feladvány megfejtése Möller J.-től.

Világos.	Sötét.	Világos.	Sötét.
1. Hb6—f5	— Bb4—g4	1. — Bb4—f4	— Bb4—f4
2. Vb1—g1	— Bg4—g1	2. Vb1—f1	— Bf4—f1
3. Hf5—d6 t. sz.		3. Hf5—d6 stb.	
4. H—f matt			

b.	c.
1. — Bb4—e4	1. — Bb4—d4
2. Vb1—e1 f. BxV	2. Hf5—d4 — Bb1—b1
3. Hf5—d6 stb.	3. Ka7—b7 stb.

Helyesen fejtették meg: Merényi Lajos. — Geist József és Stark Vilmos. — A „Budapesti Szék-lő”. — A „Budapesti VII. ker. Sakk-lő”. — Ludányi Antal. — Wysehogrod Pál. — Beer Mór. — Götölő István (Budapest). — Németh Péter (Csongor). — Kintzsig Róbert (Fakert). — Müller Nándor (Szombathely). — Hoffbauer Antal (Lipót-vár). — Szabó János (Bakony-Szentlászló). — A „Győri Sakk-lő”. — Székely Jenő. — Mészey József (Győr). — A „Zborói Társaság”. — A „Kálcai Katolikus Kör”. — Váradai Miklós (Zárecs). — Ifj. Hubay Bertalan (Buda-vidék). — A „Duna-földközi Egyenlőség Kör” (Duna-földvár). — Barcs Mihály (Biharvári). — Csolnoki István (Hajdúhadháza). — A „Leibitz Gazdasági Kaszinó” (Leibitz). — Lustyik János és Szivák János (Alberti-Isza). — „Csengeri Kaszinó” (Csenger). — Király Mihály (Zenta). — Kunz Hezsd (Temesváros). — Budai Sakk-lő Társaság (Budapest). — Pálkó Imre (Tálpas).

Szerkesztői üzenetek.

Napsugárjatek. Szereltem postája. Nem mond semmi újat, tehát semmi érdekeseget sem. Az elsőpelt köz- helyeket nem teszi újja a rutinos verselés sem.

Íkusági és gyermekmesék. Álom-világ. Merő dilettantizmus, annyira nem tudja magát kifejezni, hogy sokszor értelmét se lehet venni annak, a mit mond.

Székádr építése. Nekünk túl terjedelmes s a fordítás is feszes, nem elég művészi. Valami népköltés- sel foglalkozó folyóirat, pl. az Ethnographia című azonban talán szívesen közölne.

Majd később. Konvencionális szentimentális his- tória, mely már száz évvel ezelőtt is el volt esépelve.

KÉPTALÁNY.

A „Vasárnapi Ujság” 20-ik számában megjelent képtalány megfejtése: Üres ház tárva mindig.

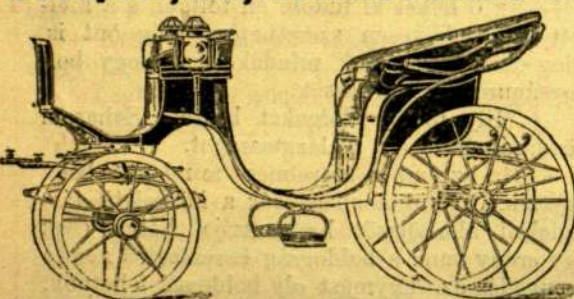
Felolós szerkesztő: Hoitsy Pál.

Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Várme-gye-n. 11. Kiadó-hivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Schweizer's Selyem-házhoz!
Kérjen mintákat lavazsi és nyári újdonságinkból ruhák és bútorok: Voile, Foulard, Mousseline, Crêpe de Chine, Eolienne, Mousseline 120 cm széles méterenként K 1.20-tól méterenként, fekete, fehér, egyaránt és mintázott, valamint Himetli búzák és újkák baltist-, gyapjú-, vászonból és selyemből.
Csak a garantált szolid selyem-öveket adunk el közvetlen magánosoknak bér- és vámmentesen házhoz szállítva. (Dupla levélpórtó).
Schweizer & Co., Luzern U 24
Selyemszövet-kivitel. (Svájc) Kir. udv. szállítók

Kocsiárucsarnok

Budapest, IX., Köztelek-utca 4.

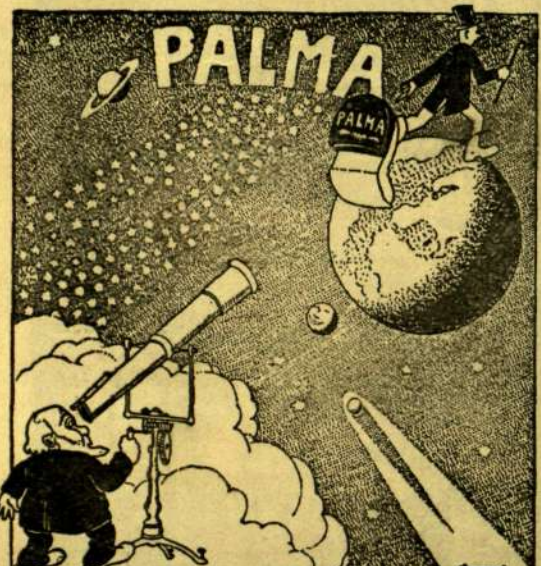

A monarchia legnagyobb kocsiárutára. Árjegyzék ingyen.

fiatalos üde és **tiszta** arca lesz
ha a világhírű Vukovári Goldstern-arczenőcsőt és szappant használja.
Ára egy-egy korona.
Készíti Kirchbaum gyógyszerár, O-Vukovár 9. Budapesti főraktár: Török-féle gyógyszerár, Király-u. 12.

KALODONT

Fog-Krém és szájviz

Kipróbált, közkedvelt és igen elterjedt szerek — Serail-arczenőcső kiváló hatású szepölő ellen, az arczot fehé- ríti és báronypuhává teszi. Kis tégely 70 fillér, nagy tégely 1 korona 40 fillér. — Serail-öröme nappali használatra 1 korona. Serail-hajszesz hajhullás és korpaképződés ellen. Kiváló hatású. Hajnövést elősegíti. 1 üveg 1 korona 50 fillér. — Serail-puder. Kétféle pipere-por fehér, róza- és érme színben. 1 doboz 1 K. Serail-szappan 1 drb 80 fillér. — Valódi eszappan 1 drb 80 fillér. — Serail-szájviz 1 üveg K 1.50.

Kapható Török József gyógyszerárban Budapestben és Rozsnyay Mátyás gyógyszerárban, Arad Szabadság-tér.

Rozsnyay **SERAIL** pipere- különle- gességei

Kipróbált, közkedvelt és igen elterjedt szerek — Serail-arczenőcső kiváló hatású szepölő ellen, az arczot fehé- ríti és báronypuhává teszi. Kis tégely 70 fillér, nagy tégely 1 korona 40 fillér. — Serail-öröme nappali használatra 1 korona. Serail-hajszesz hajhullás és korpaképződés ellen. Kiváló hatású. Hajnövést elősegíti. 1 üveg 1 korona 50 fillér. — Serail-puder. Kétféle pipere-por fehér, róza- és érme színben. 1 doboz 1 K. Serail-szappan 1 drb 80 fillér. — Valódi eszappan 1 drb 80 fillér. — Serail-szájviz 1 üveg K 1.50.

Kapható Török József gyógyszerárban Budapestben és Rozsnyay Mátyás gyógyszerárban, Arad Szabadság-tér.

Van-e homokja?

ha igen, akkor keverje csementtel és kö- szíten falteglákat, fedőcserepeket, ürtömböket, padló- és járdalapokat, oszlopokat, lépcsőfokokat, oszlopokat stb. belőle. — Szállítjuk az összes gépe- ket és formákat ezen jóvedelmese iparághoz.

Dr. Gaspary & Co. gépgyára Markranstätt, Leipzig mellett. Kérjük gyárunkat meglátogatni. 228. számú árjegyzék ingyen.

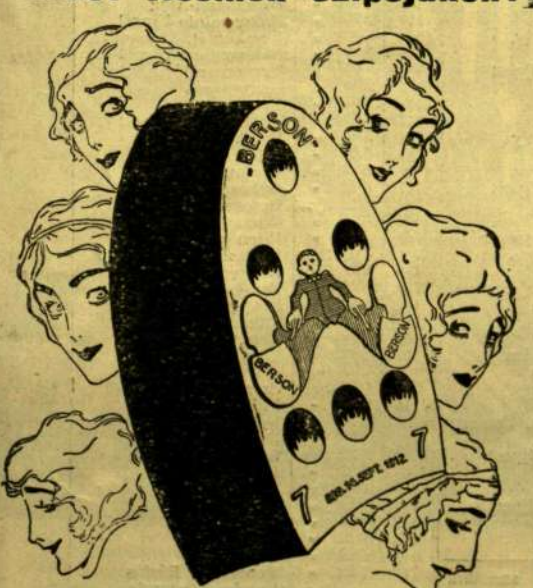
Steckenpferd

lilliomtejszappan

BERGMANN & CO. gyártmánya TETTERLEN A. E. elhíresített hatású szepölő elvárolására és szepölő lehetetlen szer arcz- és bőrpótlásra, mit számtalan elismerőlevellel bizonyíthatunk. Gyógytraktában, drogeriákban, illatazer és fodrász üzletekben 80 fillért kapható. Szintgy páratlan hatású női középölésre a Bergmann „Manera” lilliomkréme, mely tubusokban 70 fillért mindenütt kapható.

A leányok előszeretettel „Berson”

sarkot viselnek cipőjükön!

BERSON a legjobb márká valamennyi gummisarkok között Czipészétől határozot- tan az új BERSON-gummisarkot kérje arany- dobozban!

Bersonművek, Budapest, VII.

Női A Pozsonyi Kereskedelmi és Iparkamár- tól fenntartott nyilvános, három évfolyamu **FELSŐ KERESKEDELMI ISKOLA** POZSONYBAN. Ertekezési vizsgálat. Állásközvetítés. Internátus. Ertesítőt kívánatra küld az igazgatóság.

SALVATOR

kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknak, köszvénynek, cukorbetegségnek, vörhenységnek, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. — Természetes vasmentes savanyúvíz. Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Sainyo-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

Lohr Mária (Kronfus)

Gyár és főüzlet: VIII., Baross-u. 35. A főváros első és legrégibb czipkésztítő, vegytisztító és kelmefestő gyári intézete. Fiókok: II., Fő-utca 27. IV., Bskü-út 6. V., Keoskométi- utca 14. V., Harmad-utca 4. VI., Teréz-körút 39. VII., Andrássy-út 16. VIII., József-körút 2.

Minden háztartásban elegendő a kánpé gyanánt szolgál, egy könnyű kézműdolattal a legkülönösebb ruganyos matracsos ággyá változtatható át, anélkül, hogy minden családunk kedvelt, sőt nélkülözhetetlen. Kapható minden kivitelben. Székhelye a világ min- den részére SCHÖBERL ROBERT udvari szállító, ca. és kir. szab. gyára által, Budapest, IV., Haris- bazár 4. — Árjegyzék kívánatra.

ANYÁK! Óvjátok gyermekeiteket hátrince- elgömbölyéstől. Nincsen többé elgömbölyt test! Ha az én utól nem ért, a legismertebb orvosok által ajánlott ortopéd-támasztó fűzőmet használja. Mesésen könnyű és hygienikus! Ferdén nővére hajlós iskolás gyermekeknek nélkülözhetetlen mentő és óvóeszköze.

Fűzőhasználat előtt. Fűzőhasználat után. Használja, gummihasználat, mellfűzők mérték szerint készítettek. Hőigyekezet: szakmátok női közpölésére. Méréseket arak! Kifogástalan technika! Kivitel! Jólállás! Legújabb képes julebium! Árjegyzék ingyen és bérmentve küld: **KELETI J.** testgyógyászati gépek gyára Budapest, IV. kerület, Koronaherczeg-utca 17/k. sz. Alapított 1878. Telefon 13-76.

éjjel kényelmes, ruganyos matracsos ágy. Minden háztartásban elegendő a kánpé gyanánt szolgál, egy könnyű kézműdolattal a legkülönösebb ruganyos matracsos ággyá változtatható át, anélkül, hogy minden családunk kedvelt, sőt nélkülözhetetlen. Kapható minden kivitelben. Székhelye a világ min- den részére SCHÖBERL ROBERT udvari szállító, ca. és kir. szab. gyára által, Budapest, IV., Haris- bazár 4. — Árjegyzék kívánatra.

Calderoni és Társa

Budapest Gizella-ter 1.
(Haas-palota.)

Anerőid légsúlymérők pontos szerkezettel. Önrögzítéskor légsúlymérők (barographok.) Hygrometerek és psychrometerek. Lambrecht-féle időjárás-készülékek. Maximum-minimum hőmérők szoba-, ablak- és fürdőhőmérők, gazdasági hőmérők. Szesz, bor, must, tej és cukormérők. Esőmérők, látcsövek és messzelátók. Szemüvegek és új rendszerű orrcsipeszek. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

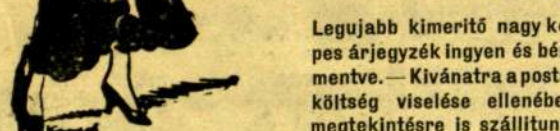
CHINA EZÜST

evőeszközök, kávé-, tea- és moka, továbbá likőr-, sör- és bor-eszközök, szivargártyák stb. nagy választékban. Megrendelhetők legelőkelőbb, úgy készpénzért mint 20 havi részletfizetésre.

részletfizetésre

Elek és Társa Rt.

IRODÁK: V., Bálvány-u. 18.
Bpest, ÜZLET: VI., Andrássy-ut 1.

Ridikül és bőraru

gyári PAPEK JÓZSEF os. és kir. udv. szállító bőraru-
gyártónál, Bpest, Rákóczi-ut 11.

"Altwater"
Gessler
Budapest

Magyar ágytoll

2.80 koronától kezdve
eg. kint. Szegedőlőbb
beszerzési forrás.
Magyar Kereskedelmi
Vállalat, Miskolc 2.
Képes árjegyzék ingyen
és bérmentve.

Ég és föld

a különbség

a valódi angol

O'Sullivan

és minden más gummisarok között! Csak egy finom és tartós gummisarok létezik és ez az:

O'Sullivan's

Minden cipészénél kapható! * * * Főlerakat:
ULLMANN EMIL-nél VI., Hajós-utca 36. sz.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB NÍRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János
Szeged. Cs. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és műórák, főtallalója
a remonteiro ingadráknál
stb. stb.

ÓRAK, EKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltek.

A Magyar Királyi Államvasutak nyári menetrendje.

Dél felé
A vonatok indulása Budapest nyugati p.-u.-ról.
Érvényes 1913 május hó 1-től.

vonat- szám	óra perc	vonat- név	hová
154	5:00	Szv.	Vác
152	5:12	Szv.	Rákospalota-Ujpest
122	5:12	Szv.	Ersekújvár
718	5:12	Szv.	Szeged, Szolnok
4102	6:00	Szv.	Esztérgom
6502	6:30	Szv.	Lajosmizse, Kecskemét
156	6:30	Szv.	Rákospalota-Ujpest
102	6:50	Szv.	Wien, Paris, Ostende
510	7:00	Szv.	Szeged, Szolnok
1402	7:00	Szv.	Nagyvárad, Wien
158	8:00	Szv.	Dunakeszi-Alag
708	8:00	Szv.	Orsova, Bázis
712	8:00	Szv.	Budapest, Kármán
134	8:40	Szv.	Nagyvárad
4104	9:00	Szv.	Esztérgom
114	9:10	Szv.	Wien, Berlin
160	9:10	Szv.	Rákospalota-Ujpest
102	11:00	Szv.	Rákospalota-Ujpest
6304	11:10	Szv.	Lajosmizse, Kecskemét
134	11:30	Szv.	Nagyvárad
116	12:00	Szv.	Wien

1) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től közlekedik.
2) Csak vasár- és ünnepnapokon közlekedik.
3) Vasár- és ünnepnapokon előtti hétköznapokon közlekedik.
4) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
5) Minden kedden, csütörtökön, pénteken és vasárnapokon közlekedik.
6) Minden hétfőn, szerdán és szombaton közlekedik.

A vonatok indulása Buda-Császárfürdőről.

vonat- szám	óra perc	vonat- név	hová
4002	5:52	Szv.	Esztérgom
4004	8:54	Szv.	Esztérgom
4006	12:10	Szv.	Esztérgom
4008	12:57	Szv.	Piliscsaba
4010	2:11	Szv.	Esztérgom
4012	2:52	Szv.	Esztérgom
4014	11:52	Szv.	Esztérgom

Dél felé
A vonatok érkezése Budapest nyugati p.-u.-ra.
Érvényes 1913 május hó 1-től.

vonat- szám	óra perc	vonat- név	honnan
149	3:51	Szv.	Rákospalota-Ujpest
151	4:18	Szv.	Szeged
721	4:18	Szv.	Zsolna, Berlin
723	5:12	Szv.	Vécse
725	5:12	Szv.	Monor
4103	5:22	Szv.	Esztérgom
133	5:22	Szv.	Nagyvárad
6701	6:00	Szv.	Szolnok, Cegléd
9015	6:10	Szv.	Konstantinápoly
7015	6:10	Szv.	Budapest
153	6:20	Szv.	Rákospalota-Ujpest
6507	6:30	Szv.	Lajosmizse
135	6:30	Szv.	Nagyvárad
1407	6:40	Szv.	Berlin, Zsolna
303	6:50	Szv.	Maros-Vásárhely
4105	7:10	Szv.	Esztérgom
709	7:10	Szv.	Budapest, Bázis
155	7:20	Szv.	Rákospalota-Ujpest
125	7:30	Szv.	Parkány-Nána
727	7:30	Szv.	Cegléd
501	7:35	Szv.	Budapest, Kolozsvár
157	7:40	Szv.	Maramaros
6501	7:50	Szv.	Kecskemét, Lajosmizse
128	7:50	Szv.	Parkány-Nána
113	8:10	Szv.	Paris, Wien
4107	8:10	Szv.	Esztérgom
719	8:40	Szv.	Kiskunfélegyháza
129	8:40	Szv.	Parkány-Nána
159	9:10	Szv.	Dunakeszi-Alag
705	9:20	Szv.	Szeged
1401	9:40	Szv.	Berlin, Zsolna, Pozsony
4109	9:55	Szv.	Esztérgom
161	10:30	Szv.	Rákospalota-Ujpest
715	10:40	Szv.	Szeged
119	11:25	Szv.	Galánta
163	12:00	Szv.	Rákospalota-Ujpest

1) Érkezik minden kedden, szerdán, pénteken és vasárnapon.
2) Érkezik minden hétfőn, csütörtökön és szombaton.
3) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től közlekedik.
4) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

A vonatok érkezése Buda-Császárfürdőbe.

vonat- szám	óra perc	vonat- név	honnan
4001	5:32	Szv.	Dorog
4003	7:16	Szv.	Esztérgom
4005	8:20	Szv.	Esztérgom
4007	9:31	Szv.	Piliscsaba
4009	10:41	Szv.	Esztérgom
4011	2:10	Szv.	Esztérgom
4013	2:20	Szv.	Esztérgom
4015	2:31	Szv.	Piliscsaba
4017	2:41	Szv.	Esztérgom

MARKT & Co.
NEWYORK
HAMBURG
Lange Mühren 9.
WIEN VI.
Windmühlg. 6.

Ön is egyedül kíván

borotválkozni, s nem tudja, hogy a sokféle készülék közül melyiket válassza.

Ne vegyen mást, csak egy

Gem-biztonsági borotváló-készüléket

valódi damaszkuszi pengékkel s biztosítjuk, hogy meg lesz elégedve.

Tíz koronáért minden szakmabeli üzletben megrendelhető.

A dobhártya vibrációs masszázsa nagyothonlás, fülzugás és fülfájás

minden neme ellen, neves tudósok kutatásai alapján szakkörökben már régóta kitűnő és hathatós gyógy-módnak van elismerve. Kézzel természetesen lehetetlen a dobhártyához masszázst által eredményesen hozzáférni, ennél fogva a technika és a mechanika műszereire vagyunk utalva. A fül belsejének masszázsa alkalmas egyszerű, tehát nem túlságosan költséges, szolid, célszerű vibrátor feltalálásának problémája megoldást nyert, még pedig a duderstadti Loest Emil cég «Audito» nevű műszerével. Ezzel mindkét fül egyszerre, vagy esetleg csak egyik fül is kezelhető, egyszerű fogás által a kívánt legkisebb vibrációs erősségre beállítható, de erősebb beállításkor ismét erősebben hat. Mellék-készülékek, vagy duplaműszerek különböző használati célokra nem szükségesek.

Sokan azt hiszik, hogy reménytelenül kell szenn-

vedniük, mert a fülkezelés modern, tudományos haladásáról sejtelmék sincsen. Kötelessége tehát mindenkinnek, a legújabb vívmányokkal és hathatós kezelési módszerekkel megismerkedni, melyek lehetővé teszik a hajjal, idült esetekben is megküzdenni. A páciensek számos elismerő levele tanuskodik a bámulatra méltó eredményről, mely ezen készülék kezelése által érte el és a tekintélyek ajánlása mellett figyelemre méltó biztosítékot nyújt az «Audito» kiváló működéséről.

A törv. bej. cég Emil Loest, Spezial-Institut, Duderstadt 14. Harz (Németország), nagyothonlók-nak kívánatra utbaigazitásokkal és kezelési utasítá-sokkal ellátott kimerítő könyvecskét küld. Önnek csak az «Audito»-ra (német szab.) vonatkozó köny-vecskét kell kérnie s azt azonnal teljesen költség-mentesen megkapja.

Tiszta aluminium, szép, egészséges és tartós

POLGÁRI KONYHAKÉSZLET

tiszta aluminiumból, 6 személyre, mely 25 darab praktikus
tárgyakból áll, minden háztartásban nélkülözhetetlen

Ára komplett 40 korona.

1 fazék 10 cm	1 lábas 12 cm	1 tejszűrő	1 fedő 16 cm	1 ányomószita
1 12 1	1 14 1	1 tometlisítő	1 18 1	1 merő
1 14 1	1 16 1	1 tejszűrő	1 20 1	1 habverő
1 16 1	1 18 1	1 fedő 12 cm	1 20 1	1 citromnyomó
1 18 1	1 20 1	1 14 1	1 20 1	1 tejszűrő

Hozzá állvány keményfából darabja 6 korona.

Nagy konyhakészlet, K 60

Urasági konyhakészlet, K 100

különböző méretű min. III.

Tiszta aluminium

Fazék.

Tiszta aluminium

Lábas.

Tiszta aluminium

Tojásszűrő.

Tiszta aluminium

Fedő.

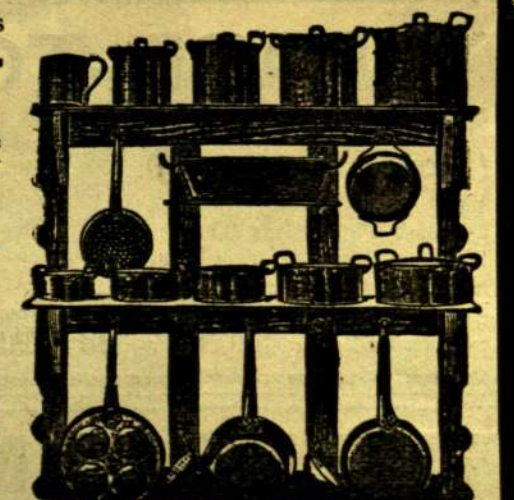
1 liter K 1.70 1/2 liter K 1.20

1 1/2 liter K 2.20 1/4 liter K 1.50

2 1/2 liter K 2.70 1 liter K 1.80

3 1/2 liter K 3.60 1 1/2 liter K 2.20

5 liter K 4.50 2 liter K 3.-

NAGY KÉPES ÁRJEGYZÉK:

I. oszt. Háztartási cikkek.
II. oszt. Asztalkészlet, evőeszközök.
III. oszt. Utazási és turistacikkek.
IV. oszt. Ajándéktárgyak és újságok.

Aluminium-társaság

Wien, I., Kärntnerstr. 28.

